

Magyar Vendéglős- és Kávés-Ipar

— A SZÁLLODÁS-, VENDÉGLŐS-, KORCSMÁROS- ÉS KÁVÉS-IPAR ÉRDEKEIT ELŐMOZDÍTÓ SZAKLAP. —

A »SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSK, PINCZÉREK ÉS KÁVÉSSÉGÉDEK ORSZÁGOS NYUGDIJ-EGYESÜLETE. — A »DEBRECZENI SZAB. KIR. VÁROSI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSK ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATA. — »NAGYVÁRADI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSK ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATA. — AZ »UJVÍDEKI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATA. — A »KASSAI VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSK, KORCSMÁROSOK ÉS PINCZÉREK EGYLETE. — AZ »ARADI VENDÉGLŐSÖK ÉS KÁVÉSK IPARTÁRSULATA. — A »SZEGEDI SZÁLLODÁSOK, KÁVÉSK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATA. — A »GYŐRI SZAB. KIR. VÁROSI VENDÉGLŐSÖK, ITALMÉRŐK ÉS KÁVÉSK IPARTÁRSULATA. — A »SZATMÁR SZAB. KIR. VÁROSI VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSK ÉS PINCZÉREK EGYESÜLETE. — A »POZSONY SZAB. KIR. VÁROSI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KORCSMÁROSOK ÉS KÁVÉSK IPARTÁRSULATA. — A »BUDAPESTI KÁVÉS-IPARTÁRSULAT. — A »BORSODMEGYEI VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSK ÉS KORCSMÁROSOK EGYESÜLETE.

HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre . . . 3 korona | Egész évre . . . 12 korona
Félévre . . . 6 „ | Egyes szám ára 50 fillér.

Felölös szerkesztő:

F. KISS LAJOS

Megjelen

minden hó 1. és 15. napján

Kéziratok nem adatnak vissza

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Bérkocsis-utca 18.
Hirdetések felvétele ugyanott.

Főszerkesztő:

BARTA BÉLA

Olvasóinkhoz!

Ezen számunk kizárólag a győri nagygyűlés anyagát és lefolyását ismerteti. Igéretünkhöz képest összes t. előfizetőinknek mai számunkhoz mellékelten küldjük meg díjtalanul a győri nagygyűlés alkalmára készült „Emléklap“-ot.

„A Magyar Vendéglős- és Kávésipar“
szerkesztősége.

A győri közgyűlés.

Az őszinte és igazi kartársi szeretet imponáló megnyilatkozásai kíséretében, a város lakosságának élénk érdeklődése, a megyei és városi hatóságok szívélyes és érdeklődő részvétele mellett kezdődött meg és folytatódott mindvégig a „Magyar Vendéglősök Országos Szövetségé“-nek ez évi szeptember hó 11—14. napjain Győrött tartott közgyűlése, melynek keretében a vendéglősipar válságos napjaiban a nyugdíjgyűlés öröndetes fejlődésének a közgyűlési tagok előtt elvonuló képe felemelő vigaszként hatott az ország vendéglőseire, kik a Dunántul ezen ősrégi, történelmi emlékekben és kulturális intézményekben oly gazdag város falai közül nemcsak iparunk szeretetében, közérdekű törekvéseik sikere iránti bizalmukban megerősödve, tántoríthatlan hittel igazai győzelmében térnek vissza házi tűzhelyeikhez, hanem elviszik magukkal azt a sokatértő tudatot is, hogy az iparuk érdekeiért folytatott harcban bizvást számíthatnak folyton kínálkozó, meg-megújuló segédforrásokra, amelyekből új erő, kitartás és munkakedv árad az összességre, úgy, mint a vezetőkre és a mely legnagyobb biztosítéka annak is, hogy a vendéglősipar törekvései — bármily nagy akadályok is álljanak útjukban — soha oly közel nem állottak a megvalósuláshoz, mint ma, mikor a hivatalos körök felfogásának meglepetésszerűen ható változását lépten követi a társadalmi felfogás kedvező irányváltozása iparunk jelentősége és hivatása, nemkülönben szereplése tekintetében. E tekintetben — amint azt a közgyűlésen előterjesztett jelentésekből öröndetesen konstatáltuk — a győri köz-

gyűlést méltán nevezhetjük korszakot alkotónak s nyugodtan nyújtjuk az elismerés babérját *Herczeg Ferencz*-nek, a derék és ügybuzgó elnöknek, aki oly szépen tölti be áldott emlékü *Pósch Nándor*unk helyét, de odaadjuk azt szívvel-lélekkel a törekvő *ipartársulat*nak is, továbbá a társulat pennájának, *Révész Sándor* titkárnak, nemkülönben a *rendező-bizottságnak* is. Különbség nélkül szép és nagy napokat szereztek iparunknak, nem akadályozhatják meg akarva sem, hogy abból rájuk a kijáró rész ne essék.

A közgyűlés lefolyásáról szóló részletes tudósításunk a következő.

A fogadás.

A magyar szállodások, vendéglősök, korcsmárosok és kávésk előkelőségei az ország legkülönbözőbb részéből javarészt szeptember hó 11-dikén az ugynevezett déli vonattal érkeztek Győrbe. Másfél száznál több vendég érkezett ez alkalommal Győrbe. Az országos szövetség központi vezetősége *Gundel János*, *Glück Frigyes*, *Bokros Károly*, *Stadler Károly* vezetése alatt érkeztek meg Budapestről. Az érkezőket a győri ipartársulat összes tagjai élén *Herczeg Ferencz* elnök és *Révész Sándor* titkár vezetése alatt külön bizottság fogadta és üdvözölte. *Herczeg Ferencz* szívélyes szavakkal üdvözölvén az érkezteteket, arra kérte őket, hogy érezzék magukat úgy, mintha saját otthonukban volnának, mire *Gundel János* elnök nagy tetszéssel fogadott, rövid, de talpraesett válaszában örömet fejezte ki afelett, hogy a közgyűlés a Dunántul e nagyjövőjü városában ülésezhetik és egyuttal azon reményét fejezte ki, hogy a közgyűlést Győr falai közt a legszebb siker és eredmény fogják koronázni.

A kongresszusra szeptember 10-ike estéjéig a következőket jelentették be:

Budapest: *Gundel János*, *Glück Frigyes*, *Gelléri Mór* kir. tanácsos, az orsz. iparegyesület igazgatója, *Kommer Ferencz*, *Horváth Nándor*, *Willburger Károly*, *Koch József* és neje, *Schnell József*, *Kraitsovcics Rezső*, dr. *Solti Ödön*, *Barta Béla* főszerkesztő és szakosztályi jegyző, *F. Kiss Lajos* szövetségi titkár és szerkesztő, *Doktor László*, *Ehm János*, *Zöldhelyi Lajos*, *Pelzmann Ferencz*, *Schmidt Konrád*, *Kriszt Károly* Ferencz, *Petánovits József*, *Maloschik Antal*, *Neusziedler Géza*, *Blaschka István*, *Kovács E. M.*, *Boros Gyula*, *Bittner*

== Megrendeléseknél kérjük tisztelt olvasóinkat mindig lapunkra hivatkozni. ==

Alajos, Kastel Mihály, Brückner József, Poós István, Buzik Audrás és neje, Leheti István, Müller Károly, Grosz Ödön, dr. Szuly Aladár. Arad: Nagy Lajos, dr. Szilvássy László titkár, Braun Gusztáv és neje, Domány János, Kebely Ignác. Batyu: Mezei Mór. Bruck-Királybida: Rosner Ignác, Binder Ignác, Schöberl József. Csap: Garay Ignác. Miskolc: Bokros Károly, Ausländer Gyula, Mayer József, Beregszász Gyula és neje. Kőszeg: Randvög József, Kovács József. Kunhegyes: Braun Zsigmond. Budafok: Eberhardt Antal, François Lajos. Pécs: Littke József, Rózsa József, Radocsay Imre, Zidarits József, Czirják Antal, Weisz Sándor. Oravicza: Plank Antal. Lugos: Sugár Miksa és neje. Medgyes: Ráczky Ágoston, Purmann Ferencz, Lexa Emil és neje. Debreczen: Hauer Bertalan, dr. P. Ábrahám Dezső, Szathmáry Zoltán, Privitzer József, Polster Adolf, Vetéssy Béla, Németh András, Márkus Jenő, Erős Jakab, Tóth István, Imre János. Szeged: Juránovics Ferencz és neje, Cserzy Mihály, Hutter József, Szarka István, Brankó János, Totzer Ferencz, Danczinger János, Nyáry György és neje, Pataki Tamás, Priváry Pál. Komárom: Fehér János, Berinkei Bálint, Horváth Béla, Fritz Pál, Tomanóczy Sándor, Mészáros Pál, Tóth Árpád, Prandtner Lipót. Temesvár: Schubert Péter nejevel és nővérel, Haunold János nejevel és két leányával, Dozsé Döme, Gombás Gyula és neje, Wiczenetz Márton, Müller Mihály, Gombás István, Halmágyi Arnold. Székesfehérvár: Endersz János, Szakolczay Lajos. Kaposvár: Grünwald Mór, Lengyel József, Ackermann Antal. Szt.-Jakab: Bodó Imre. Tab: Grozly Antal. Marczal: Keiser Dávid. Lakocsa: Mandl Márkus. Csokonya: Pittner György. Hobol: Szabó József. Somogyvár: Cséry Ignác. Kassa: Seress Márton, Ladomérszky Gnula, Szentgyörgyi Ferencz. Trencsén: Csermák Ágoston. Rutka: Klein Ferencz, Wachberger Lipót. Déva: Reif Vendel és neje. Pápa: Zsilinszky Lajos. Szombathely: Ringhofer József. Nagy-Kanizsa: Szilágyi Adolf. Ungvár: Róth Sándor. Szepesigló: Stern Jónás. Szatmár: Pongrácz Lajos. Pozsony: Mészáros Ferencz. Bácsstopolya: Schwarz Erő, Molnár Rezső, Büchler Gyula és neje. Kolozsvár: Karácsonyi János. Nagyvárad: Richter Antal, Weiszberger József, Pásztor Ede.

A nyugdíjgyesület közgyűlése.

Szeptember hó 11-én délután 5 órakor szokott rigorozitással nyitotta meg a „Szállodások, vendéglősök,

kávésok, pinczerek és kávésségédek orsz. nyugdíjgyesülete“ nyolczadik rendes évi közgyűlését Bokros Károly elnök, amelyen — hogy a másnapi szövetségi közgyűlésen a szövetség munkálkodásáról szóló jelentések hivatalosan, mint szakosztályi ügyek megerősíthetők legyenek — nemcsak a nyugdíjgyesület, hanem a szövetség vezetői is részt vettek. Bokros Károly rövidre fogott, szónoki fordulatokban gazdag beszédében szívhez és lélekhez szóló érvekkel fejtegette a nyugdíjintézmény hasznosságát, szociális jelentőségét, a küzdelmeket, amelyekbe az intézmény létesítése került, majd megállapította a közgyűlés határozatképességét, bemutatta a beérkezett szavazólapokat és felkérte dr. Solti Ödön egyesületi ügyészt, hogy az évi jelentést terjessze elő, illetve mutassa be a közgyűlésnek.

Dr. Solti Ödön erre bemutatta a nyomtatásban is megjelent évi jelentést az egyesület 1904—1905. évi működéséről*), melyet a közgyűlés alapos készütségre és nagy tárgyismeretre valló fejtegetéseinek meghallgatása után általános helyesléssel vett tudomásul. Erre — François Lajos felügyelő-bizottsági elnök távollétében — a jogtanácsos bemutatta a felügyelő-bizottság évi jelentését, mely szerint a bizottság az ügyvitelt állandóan ellenőrizte, az összes számadásokat átvizsgálta és minden tekintetben rendben levőknek találta, mire a közgyűlés egyhangulag elfogadván a nyomtatványban is előterjesztett zárószámadásokat és a jövő évre szóló költségvetést, a felmentvényt úgy a központi igazgatóságnak, mint a számvizsgáló felügyelő-bizottságnak — jegyzőkönyvi köszönetének kifejezése mellett — egyhangulag megadta. Erre következett a szabályszerűen napirendre tűzött indítványok tárgyalása. A napirend értelmében ugyanis a megüresedett központi igazgatósági állásra az igazgatóság indítványára Peyer Ferencz (Budapest), a három felügyelő-bizottsági tagságra pedig Hajdu Imre, Kommer Béla és Páris Vilmos egyhangulag megválasztottak. Ezután a napirend 8-ik pontjánál a közgyűlés örömmel vette tudomásul az igazgatóság azon jelentését, hogy nem élt a szegedi közgyűléstől kapott felhatalmazással és nem használta fel kezelési célokra az alaptőke adományokból bejött részének kamatait; egyidejűleg tekintettel a kezelési alap csekély voltára, nehogy az egyesület vezetésében fennakadás álljon be, a közgyűlés az igazgatóságnak további egy évre megadta a felhatalmazást, hogy szükség esetén az alaptőke

*) E jelentést a szövetségi szakosztályok jelentései sorában egész terjedelmében közöljük. A szerk.

A tek. vendéglő- és kávéháztulajdonosoknak különösen becses figyelmébe ajánlva.

Van szerencsém ezennel tek. Czimet felkérni, szíveskedjék az én hangszer-mintaraktáramat, mely:

NAGY ORCHESTER ZENEKARI ZENEMŰVEKET

különféle nemű villamos zongorákat, műjátzó zongorákat, önjátzó:

„ZONGORA-ORCHESTRION-CONTINENTAL“

súly felhúzással és pénzbedobással,

végre utóbbi fajtát **legújabb újdonságot**

Önjátzó Mandolin-zongora zenekarmű „Continental“

tartalmaz, megtekinteni.

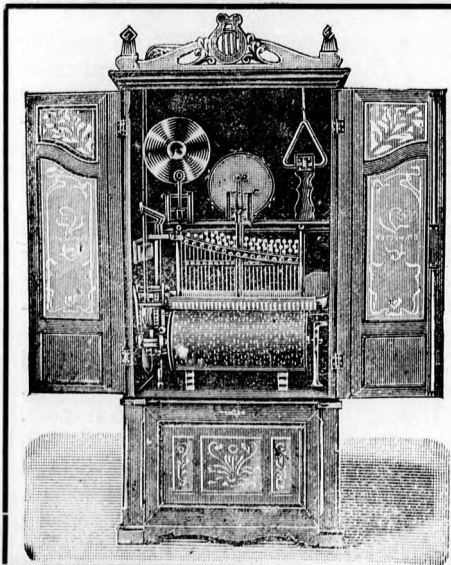
E hangszerek egész zenekart képeznek és különféle nagyságban és árban léteznek.

E hangszerek Európának legrégebb, legnagyobb és leghíresebb gyárából „HUPFELD“-től származnak és csak nálam és általam **18, egész 30-36 havi kamat nélkül** havirészletekben, gyári jótállás mellett lesznek árusítva és kaphatók.

A vásárláshoz nincs senki kötelezve, szívesen minden hangszert **ingyen** játszatom.

Becsés látogatásáért esedezve kiváló tisztelettel

WETSCHL GYULA magyarországi képviselő és mintaraktár
BUDAPEST.
A városi villamos vasút végállomása. VIII., Baross-u. 129.

adományokból begyűlt részének kamatait kezelési czélokra felhasználhassa. Löwe Lajos törölt tag felebbezése hosszú és élénk vitát idézett, melyben felszólaltak a jogtanácsos ismételt, továbbá Seress Márton (Kassa), Ausländer Lajos (Miskolcz), Bokros Károly elnök. A vita eredményeképp a közgyűlés elutasította a felebbezést, mégis 80 korona segélyt szavazott meg Löwe Lajos részére, melylyel tagfelvétele lehetővé vált. A győri választmány felebbezését visszavonta, mert a közgyűlés pénzbeszedőjének fizetését évi 50 koronával felemelte azon utasítással, hogy a 20 koronát meghaladó részszelet fog a tagdíjhátralék törlesztetni.

A Takács-ügyben beadott felebbezését e választmány szintén visszavonta, miáltal az igazgatóság határozata jogerőssé lett. Varga József felebbezését a közgyűlés szintén visszautasította. Ekkor Bokros Károly elnök utalással halaszthatlan teendőire a közgyűléstől felmentését kérte, átadván az elnökiést Gundel János tiszteletbeli elnöknek, ki az elnöki széket elfoglalván, igen meleg elismeréssel adózik Bokros Károly elnök és dr. Solti Ödön jogtanácsos ügybuzgalmának, kéri a közgyűlést, mondjon nekik jegyzőkönyvi köszönetet és egyben felhívja a jelenlevők figyelmét az egyesület sikeres működésére és buzdítja őket a belépésre, mely indítványt a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elfogadta.

Az indítványok folytatólagos tárgyalásánál kimondja a közgyűlés, hogy az orvosi vizsgálat kötelezővé tételét elejti, Greiner Márk ügyrendi indítványát az igazgatósághoz utalja, köszönetét fejezvé az egyesület ezen ügybuzgó tagjának, hogy az egyesület érdekeit és megszilárdulását ily uton is szolgálja. Örömmel vette tudomásul a közgyűlés azon bejelentést, hogy Belatiny Arthur saját pezsgődugóit 20, Páris Vilmos a Charles Heidsieck dugókat 20, Knopp Albert vezérképviselő a Moët Chandon dugókat 10 fill. fogják az egyesület és a menhelyalapjává visszaváltani. Miután még az elnök, François Lajos, a miskolci Korona szálló személyzetének és Holzer Ilonkának üdvözlő táviratát felolvastatta, a közgyűlés élénk éljenzés közben véget ért.

Ismerkedési estély a Royalban.

Este nyolcz órakor fényes ismerkedési estély volt Meixner Mihály Royal-szállodájában, amelyen a város előkelőségei közül is többen résztvettek. Az estélyen mindvégig kedélyes jókedv uralkodott, amely az elhangzott pohárköszöntőkben is kifejezésre talált. Az elsőt dr. Németh Károly, a győri ipartársulat jogtanácsosa mondotta a vendégekre, kinek beszédére Gundel János elnök nagy tetszéssel fogadott beszédben válaszolt, a vendéglősiipar jelentőségét fejtegetvén. Poharát Herczegh Ferencz és Meixner Mihályra emelte. Utána Juranovits Ferencz (az ipar fejlődésére), Glück Frigyes (a társulási eszme diadalára), Ausländer Gyula (Glück Frigyesre), Hauer Bertalan (a hölgyekre), Doktor László (a távol-

levő feleségekre), Nagy Lajos (az ipar boldogulására) mondottak felköszöntőket, mire az estély a kései éjjeli órákban véget ért.

A szövetségi közgyűlés.

A „Magyar Vendéglősök Országos Szövetségének” közgyűlése Gundel János elnöklete alatt szeptember hó 12-én reggel 8 órakor vette kezdetét a városi székház nagytermében. A közgyűlésen a város notabilitásai közül Hilbert Károly országgyűlési képviselő, Wennesz Jenő h. polgármester, dr. Fodor kamarai másodtitkár, Schlichter Lajos kereskedelmi és iparkamarai elnök, továbbá Gelléri Mór az orsz. iparegyesület igazgatója is megjelentek, míg Städler Károly, Bokros Károly (Miskolcz), Dozse Döme (Temesvár), Chovantsek Lajos (Pozsony), Schubert Péter (Temesvár), Barta Béla szerkesztő stb. sürgőnyileg mentették ki elmaradásukat.

Gundel János elnök a közgyűlést megnyitván örömmel üdvözölte a megjelenteket és a jegyzőkönyv vezetésére F. Kiss Lajos titkárt, hitelesítésére Seress Márton (Kassa) és Priváry Pált (Szeged) kérte fel, majd megállapította a határozatképességet és kijelentette, hogy a közgyűlés az alapszabályok összes követelményeinek megfelelő módon hivatott egybe, egyuttal pedig a közgyűlést a következő beszéddel nyitotta meg.

„Mélyen tisztelt közgyűlés!

Miután alapszabályaink értelmében közgyűlésünk, tekintet nélkül a megjelentek számára, határozatképes, ötödik rendes évi közgyűlésünket ezennel megnyitott-nak jelentem ki.

Mielőtt azonban napirendünk tárgyalására térnénk át, úgy a magam, mint a szövetség nevében őszinte, igaz szeretettel és hálával üdvözlöm mindazokat, kik idiesettek, hogy országos tanácskozásunkon részt vegyenek, hogy jelenlétükkel annak fényét emeljék és közreműködésükkel sikerét biztosítsák.

Közülök első sorban üdvözlöm a m. t. megyei és városi hatóságok érdemes képviselőit, kiknek megtisztelő jelenléte nemcsak annak bizonyítéka, hogy polgártársaik közérdekü törekvéseiben élénk részt vesznek, hanem szakítva az iparunkkal szemben sok helyen még ma is uralkodó helytelen és sértő előítéletekkel, teljesen méltányolják iparunk közgazdasági jelentőségét, valamint ama kulturális és közjótékonyági intézmények értékét, melyeknek létesítése iparunkhoz, illetve szövetségünk tevékenységéhez fűződik. De hálás elismeréssel és köszönettel kell megemlékeznem a Győr sz. kir. városi vendéglősök, kávéosok és italmérők ipartársulatáról is, melynek örömmel fogadott meghívására ezen ifjuszép, történelmi emlékekben is oly gazdag közös kultúrváros falai közé sietve, az imponáns módon megnyilatkozó, ősi magyar vendégszeretet melege ölel át mindannyiunkat, valamint meg kell emlékeznem az ügybuzgó és derék rendező-bizottságról is, melynek

Fontos
vendéglősöknek!

Borszűrő!

ujbor, aljbor, palaczkbor és betegbor leggyorsabban, legtisztábban szűrhető a szabadalm. MALOVICH-féle borszűrővel, mely legkönnyebben kezelhető.

Kapható minden nagyságban. ☞ Ára darabonként 16 koronától feljebb. ☜ Kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve.

SCHOTTOLA ERNŐ, BUDAPEST, VI. ker., Andrásy-ut 2. szám.

köszönhetjük, hogy közgyűlési programunk felejt-hetlennék ígérkező részletekkel gazdagodott. E ren-dező-bizottság azáltal, hogy nekünk — kik az ide-genforgalom szolgálatában állunk és számottevő tényezői vagyunk a magyar bortermelés érdekei megvédelmezésére irányuló gazdasági törekvéseknek — alkalmat nyujtana-k a Balaton páratlan szépségeinek megtekintésére, miközben baráti szívvvel nyújtják felénk a Bada-csöny nektárjával telt poharat: fényes bizonyítéka annak, hogy Győr vendéglősei iparunk jelentőségével teljesen tisztában vannak és hivatását is helyesen fogják fel. Fogadják mindannyian, ugyasintén szeretett hazánk min-den részéből idesereglett kartársaim is érdeklődésükért, lelkesedésükért és ügybuzgalmukért ismételten is őszinte szívvel jövő, hálás köszönetemet, meleg, lelkem mélyé-ből fakadó köszönetemet.

Uraim! Szeretett kartársaim! Itt, e helyen állva, egy három évtizedes mult gazdag emlékei rajzanak el lelki szemem előtt. Hosszu harmincz esztendőnek küz-delme, sok-sok reménye, de még több csalódása eleve-nedik meg előttem, amidőn újból egy év munkájáról kell beszámolnunk, hogy ebből merítsünk új erőt eddigi küzdelmeink lankadatlan folytatásához.

Felvetek egy kérdést:

Van-e eredménye munkánknak?

S megadom rá a választ:

Akkor, amidőn 1885-ben először jöttünk össze egy országos értekezletre, és akkor, mikor az 1896-ik évi kongresszust gyors egymásutánban követték a feledhet-len debreczeni, aradi, nagyvárad, temesvári és szegedi közgyűlések, főleg egyes törvényhozási intézkedéseknek iparunkra nézve sérelmes intézkedései képezték a fel-hangzó panaszok indító okát, melyeken kívül nem keve-sebb panasz hangzott el amiatt is, hogy törvények és rendeletek végrehajtására hivatott közegek ezek intézkedé-seit helytelenül, a törvény intencziói ellenére, vendéglős-iparra káros módon hajtják végre, és hogy az állam és törvényhozás, a hatóságok és a társadalom ellenséges ér-zülettel állanak minden téren iparunkkal szemben, közérdekű törekvéseink pedig sehonnan sem részesülnek jóindulatú támogatásban.

Igy van-e ez ma is?

Részben igen, javarészt nem!

Az 1899. évi XXV., az állami italmérés jövedékről szóló törvény iparunkra sérelmes intézkedéseiből folyó panaszok, csak úgy, mint ennekelötte, változatlanul fennál-lanak ma is, és a pénzügyi kormány iparunkat ma is csak fejős tehénnek tekinti, melyet bátran mer sujtani 37%-os pótitalmérési illetékekkel, melyre akadálytalanul zudítja a szatócok, termelők és a korlátolt és korlátlan italmérést állami kedvezményvel folytató szövetkezetek illoyális és törvénytelen versenyt csak azért, mert hasznát látja a fiskus!

Azt, hogy így nyerve a vámon, mennyit veszít a réven az állampénztár a tisztességes vendéglősipar tönkretétele által, azt — more patrio — senki sem veszi számba. Nem értik, vagy nem akarják megérteni sérel-meinket, a törvénykönyvre hivatkoznak, mely — csak theoria hozta létre — valóságos torzképe a való élet szükségleteinek és igazságának. És viszi, ragadja a rideg fiskalizmus iparunkat az örvény felé, idő kérdése

csak, mikor löki annak végpusztulással fenyegető hullá-mai közé?

Panaszok kimeríthetetlen forrása volt mindenha az 1885. évi szerencsellen, tisztára külföldi minta után le-másolt ipartörvény is. De itt már érezzük munkánk hatását és biztatón int s mosolyog felénk verejtékes munkánk érett gyümölcse.

Küszöbön áll az ipartörvény reviziója és benne illetve általa a vendéglősipar képesítéshez kötése. Hogy lesz, mint lesz, ma még nem tudhatjuk, de bizonyos az, hogy iparunk köré az új törvény korlátokat fog állítani a szakképzettség nélküli elemek káros versenyé ellen, és hogy különösen a székesfővárosban és nagyobb vidéki emporiumokban csak az fogja folytathatni, a szállodás- és vendéglősipart, aki azt becsülettel, annak rendje-ródjá szerint meg is tanulta. A jól teljesített kötelesség lélekemelő érzésével merjük állítani, hogy e változás a mi munkánk eredménye. Mert felénk dörgött ugyan gyakran, többször kelleténél a büszke miniszteri kijelentés, hogy a vendéglősipar oly mesterség, melyet tanulni nem kell, felénk czikkázott ugyan a kicsinylő guny is, ámde ez nem csüggesztett el bennünket. Egyre-másra alapítottunk szakiskolákat, megcsináltuk a nyug-dijegyesületet és bebizonyítottuk, hogy lehet a vendéglős-ipart tanítani csak azért, hogy bebizonyíthassuk azt, hogy ezt a mesterséget igenis tanulni és tanítani kell.

Ezeknek az alkotásoknak láttára alakult át lassan-lassan a hivatalos felfogás és a társadalmi közvéle-mény és ez az oka annak is, hogy végezetül válaszolva a felvetett kérdésre, nyugodt önérzettel merjük válaszolni azt: munkánknak van eredménye!

Kell is, hogy legyen!

Mert, valamint minden becsületes törekvést — bármily akadályok is álljanak útjában — idővel az óhajtott siker kísér és minden közérdekű törekvés már önmagában hordja az eredmény zálogát, azonkép a ven-déglősipar törekvései sem maradhattak sokáig meddők.

Nem is maradtak!

Mi a jövőben is rendíthetetlen kitartással fogunk jogaink védelmében küzdeni és friss munkakedvvel fáradni sérelmeink orvoslása érdekében. De amig ezt tesszük, örömteli lélekkel tekintünk vissza a lefutott évtizedes pályára, mely oly sok baj és küzdelem közt oly sok szép reményünket váltotta valóra!

Ezzel az érzéssel fogjunk tanácskozásainkhoz!

Isten áldása lebegjen felettünk és tanácskozásaink felett! Adja és engedje, hogy munkánk és határoza-tainkból üdv, szerencse és áldás fakadjon nemcsak iparunkra, nemcsak a gyönyörű, ősrégi, de ifjuerős városra, nemcsak a vendéglősökre, hanem főleg szere-tett drága hazánkra, mely erre e nehéz, megpróbál-tásokban — fájdalom — oly gazdag napokban sokkal inkább rászorul, mint valaha.

Adja Isten, hogy így legyen!

A közgyűlést megnyitom!

Az osztatlan tetszéssel fogadott elnöki megnyitó beszéd után, melyet a közgyűlés tagjai gyakori tetszés-nyilvánítása kísért, Gelléri Mór kir. tanácsos emelkedett fel szólásra s a szívélyes üdvözlést úgy a maga, mint a többi üdvözölt nevében melegen megköszönve kijelentette, hogy az általa hivatalosan képviselt orsz. iparegyesület az orsz. szövetség iránt kezdettől fogva nemcsak élénk érdeklődés-

LEFKOVITS J. és TÁRSA, Budapest, Király-utca 36.

cs. és kir. szab. tekeasztal, dákö és elefántosont-golyó gyárosok. — Teljes kávéházi berendezési vállalat.

TELEFON 14—74.

— Gyári árjegyzékünkkel avagy részletes költségvetéssel díjtalanul szolgálunk. —
— Az országos iparegyesület ezüst díszermével kitüntetve, valamint az ezredéves országos kiállítás nagyjermével.

— Hirdetési rovatunkat lapunk olvasóinak becses figyelmébe ajánljuk. —

sel viseltetik, de annak kiváló jelentőségét igaz értéke szerint becsüli meg, mert amig egyrészt a szállodás- és vendéglősipar folyton tartó fejlődése ezen iparág nagyra hivatottságának legjobb bizonyítéka, addig másrészt az orsz. iparegyesület a maga hivatásának elérése tekintetében — főleg a hazai ipar támogatása terén — számot tart a vendéglős-szövetség támogatására is, mert e szövetség tagjainak üzleteik természeténél, fogyasztási áruik sokféleségénél fogva sokkal több tere nyílik a honi iparcikkék támogatására, mint bármely más iparág. Ismerve a magyar vendéglősipar munkásainak, a hazafiasan gondolkozó szállodásoknak és vendéglősöknek érületét, bizton számít arra, hogy ezek e téren reájuk váró feladataiknak mindig eleget fognak tenni és épp ezért örömet fejez ki afelett, hogy a mai közgyűlésen megjelenhetett.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd és Gundel János köszönő szavai után elnök elrendeli a napirend értelmében a központi igazgatóság és igazgató-tanács évi jelentésének előterjesztését, mire a titkár felolvassa a következő évi jelentést:

I A központi igazgatóság és az igazgató-tanács jelentése.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Amidőn országos szövetségünk f. évi rendes közgyűlését megnyitottuk, s a szövetség elmúlt évi tevékenységéről szóló központi igazgatósági és igazgatótanácsai jelentésünket előterjesztjük, kötelességünknek tartjuk már e helyütt is hangsúlyozni, hogy *jelentésünkben leginkább adminisztratív jelentőségű eseményekre, illetőleg tényekre vagyunk kénytelenek szorítkozni, hogy ezáltal emlékeztükbe visszaidézzük mult évi közgyűlésünkön hozott határozatainkat, másrészt hogy bizonyosságot szolgáltatassunk arról, hogy a ránk hárított feladatoknak minden irányban megfelelni igyekeztünk.*

Köztudomású tény, hogy a magyar vendéglősipar volt az, mely mintegy 20 évvel ezelőtt először indított országos mozgalmat panaszai és sérelmei orvoslása és reformtörekvései megvalósítása érdekében, hogy az elsőket sohasem szünt meg hangoztatni, utóbbiakhoz még ma is szívósan ragaszkodik. Legutóbbi országos értekezletünkön azonban mintha bizonyos szünet állott volna be.

Hogy így történt, abban bizonyára nagy része van annak az általános elkedvetlenedésnek, mely — látva, hogy ismételt izben felsorolt jogos és alapos sérelmeink és kérelmeink orvoslásra és meghallgatásra nem találunk — mindannyiunkon erőt vett, de kétségkívül nagy része volt ebben ama általános gazdasági válságnak is, mely az ipari és kereskedelmi élet minden ágában és így a vendéglősipar terén is érezhetővé vált, az élelmszerek még ma is tartó tetemes áremelkedése folytán pedig, minek ismét megzögazdaságunk válságos helyzete volt az oka, valóságoslag tetőpontra hágott.

Már mult évi közgyűlésünkön is panaszosan említettük, illetve felsoroltuk mindama sérelmeinket, melyek az 1899. XXV. törvényezikk sérelmes rendelkezései, a törvény rendelkezéseinek a végrehajtó közegek téves magyarázása és be nem tartása folytán, továbbá a különböző fogyasztási szövetkezetek szaporodása és visszaélései, nemkülönben az 1885. évi ipartörvény egyes rendelkezései következtében iparunk állandó bajját, sőt már-már pusztulással fenyegető veszedelmét képezik.

Mindazon bajok változatlanul fennállanak ma is. Szövetségünk vezetősége azonban a régebbi panaszok

ujból való hangoztatására annál kevésbé érezhette magát indítottnak, mert ama rideg, az adózó polgárság létérdekeit semmibevevő fiskálizmussal szemben, melyet a volt kormány tanusított a 37°/o-os póttalmérési illeték kivétele ellen beadott kérelmünk ügyében, valamint budapesti ipartársulatunk ama jogos kérelmével szemben, hogy az italmérési illeték minden 500 lélek után 2000 koronában állapítottassék meg: minden lépés sikertelenségét már eleve kétségtelenné tette, megerősítve bennünket ama tudatban, hogy a szövetség e bajok orvoslása érdekében csak akkor fog újabb sikerrel kecsegtető akeziót indíthatni, ha a politikai viszonyok helyreálltával, ugy a társadalmi, mint közgazdasági viszonyok is javulásnak fognak indulni.

Annál nagyobb örömmel és meglelégedéssel jelentjük mélyen tisztelt közgyűlés, hogy az ipartörvény reviziója érdekében a kormányhoz intézett összes felterjesztéseinkben foglalt kérelmeink közel állanak a megvalósulásához, mert ama hivatalos anyagban, mely a kormány által az ipartörvény reviziója érdekében lett egybegyűjtve az iparhatóságok, kereskedelmi és iparkamarák, ipartestületek és társulatok javaslatai és kívánalmai között *iparunk kívánalmai és a legtöbb ipari szervezetnek e kívánalmakkal szemben kifejezett pártoló, vagy ellenző véleményei is egybe vannak gyűjtve, kétségbevonhatlan jelöl annak, hogy a kormány komolyan foglalkozik a vendéglősiparnak az ipartörvény reviziójával kapcsolatban hangoztatott kívánalmaival és törekvéseivel. Hogy az utóbbiak, ezek közt különösen a képesítéshez kötöttség elérése irányított, s állandó gondnal ápolott törekvésünk a közeljövőben megvalósulásra számíthat, azt nagyon elősegítette az országos iparegyesület s az ország kamarái, e kamarák reánk nézve kedvező állásfoglalása is. És különös örömmel kell e helyütt kiemelnünk, hogy éppen a Győr sz. kir. városi kereskedelmi és iparkamara volt a legelső, mely a képesítési megadását iparunk köz- és nemzetgazdasági jelentőségére való tekintettel nélkülözhetetlennek mondta ki. Ugy hisszük, a szövetség minden egyes tagjának tetszésével találkozunk, midőn a győri kamarának ezen iparunknak kedvező állásfoglalásért e helyütt is hálás köszönetünket fejezzük ki.*

Tisztelt közgyűlés!

Az elmúlt esztendő egyik legaktuálisabb napikérdését a *korcsmák vasárnap munkaszünete képezte. E kérdést több megyei törvényhatóságnak és országos egyesületnek részben a m. kir. belügyminiszteriumhoz, részben magához a törvényhozáshoz intézett ama kérvényei és hivatalos felterjesztései hozták napirendre, melyekben ama hatóságok és egyesületek az italmérési üzleteknek vásár- és ünnepnapokon részben egész napon át, részben csupán az istentiszteletek idején leendő zárvatartását követelték.*

Nem lehetne semmi kifogásunk e törekvés ellen mélyen tisztelt közgyűlés, ha az tényleg az alkoholizmus ellen irányulna, sőt magasabb közérköleségi és közegészségügyi érdekek parancsoló kötelességünkké tennék, hogy mi is feltétlenül csatlakozzunk azokhoz, akik a korcsmák zárvatartására vonatkozó mozgalmat megindították, ha e mozgalom a pálinka ellen irányulna. Ámde nem így van! Mert éppen azok a tényezők, kik ezen újítást legjobban sürgetik, másoldalról a legélénkebb társadalmi tevékenységet fejtik ki a fogyasztási szövetkezetek létesítése és szaporítása érdekében, mely szövetkezetek legkiadóbb jövedelmi forrása éppen az italmérési engedéllyel fentartott szövetkezeti bolt.

KIRSCH JÁNOS

sajt-, vaj- és szalámi-kereskedő, BUDAPEST, VII., Király-utca 53., fiók: Üllői-ut 57. TELEFON 29-09.
Legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás a t. vendéglős, szállodás és kávé urak részére.

E törekvés ellen, mely ha a kezdeményezői által óhajtott sikerrel járna, a vendéglősipar konkurrensait az italmérés terén: a szatócsokat és termelőket még egy újabb versenytárral szaporítaná, annyival is inkább állást kell foglalnunk, mert hiszen a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényt éppen népelelmezési, közszükségleti, idegenforgalmi stb. vonatkozásainál fogva nem terjesztették ki iparunkra és különben is az 1899. évi XXV. t.-cz. a korlátlan italmérési joggal bíró vendéglős cselekvési jogát mivel sem korlátozza. Mivel azonban a m. kir. belügyminiszterium is 21534/1904. számú határozatában azon álláspontra helyezkedett, hogy az összes italmérési üzletek vásár- és ünnepnapokon való köteles zárvatartása el nem rendelhető, mert a nép legszélesebb rétegeinek egyedül csak a vásár- és ünnepnap pihenő és szórakozásra szánt ideje, s ezen üzletek zárvatartása a fogyasztó közönség igényeivel nem volna összeegyeztethető: nem kell tartanunk attól, hogy e révén iparunkat jogtalan korlátozások fogják sújthatni.

Közvetlenül iparunk ellen irányuló mozgalomnak kell tekintenünk a mindjobban terjedő alkoholelles mozgalmat és pedig leginkább azért, mert ez a mozgalom is, dacára kétségkívül nemes intenczióinak melyek a mértéktelenség ellen és az iszákosság leküzdésére irányulnak, nemcsak a pálinka, hanem a bor és sör ellen is megindult és nagy veszélyvel fenyegeti a termelők és vendéglősök érdekeit. Tekintettel arra, hogy a mi bor- és sörfogyasztásunk csekély, a tulhajtott szeszellenes mozgalom pedig nemcsak a szőlőművelés jövőjére, hanem a vendéglősiparra is káros, mert a sört és bort is — akárcsak a lelket-testet ölő pálinkát — üldözendő és kiküszöbölendő itálnak tekinti, a mozgalom elterjedése tehát legfontosabb gazdasági érdekeinket érinti károsan: úgy véljük, hogy a mélyen tisztelt közgyűlés helyesléssel fogja tudomásul venni, hogy midőn a „Magyar Szőlő-gazdák Országos Egyesülete“ az alkoholelles mozgalommal szemben erélyes ellenállásra határozta el magát, mi ezen elhatározást őszinte rokonszenvvel fogadtuk és szükség esetén támogatjuk is.

Egyik szövetségi tagtársunknak a mult évi közgyűlésen beadott indítványa alapján behatóan foglalkoztunk a borok sulyszerinti eladásának kérdésével is. Az indítványt annak idején szívesen fogadtuk és annak célszerűségéhez szó sem fér, a magunk részéről csak a megvalósítást tartván nehezen keresztülvihetőnek: az indítványozót egy részletes előterjesztés elkészítésére kértük föl, mert nyilvánvaló, hogy a sulyra való adásvételnél egyik fél sem csalódna, feltéve, hogy mind a kettő becsületes. Ajánlatossá tenné az újítást az is, hogy általa elesné a termelőre terhes és három évenként megújuló mértékhiteljesítési s ezzel járó fuvarozási költség, a hordó fájának természetes megvetemedéséből folyó perek sokasága, ami a nemzetközi és helyi forgalom egyik legfőbb akadály a s az könnyű kezelhetőség, mely előállana abból, hogy mindig csak a hordó sulyát kellene tudnunk arra, hogy a bor mennyiségét is pontosan megállapíthassuk. Mivel az indítványozó felszólításunknak nem tett eleget, a szövetség vezetősége nem ejti el a felvetett eszmét, hanem tovább is napirenden tartja az eszmét és behatóan foglalkozni, ama gyakorlati módokat megállapításával, melyeknek szemelölt tartásával a borok sulyszerinti vétele és eladása életbeléptethető volna.

Tisztelt közgyűlés!

Áttérve a szövetség egyes szakosztályainak az 1904—1905. év folyamán kifejtett munkálkodására, mindenekelőtt a tanonczügyi szakosztály működéséről kell megemlékeznünk, melynek az elmúlt évben az aradi és szegedi szakiskolák létrejöttét köszönhetjük. E szakosztály tevékenységéről az előterjesztendő évi

jelentésben részletes és gazdag adatokat lesz alkalmunk hallani. Mi csak annyit kívánunk kiemelni, hogy immár tíz hosszú esztendeje annak, hogy szeretett kartársunk, Glüek Frigyes egy minden ízében és minden megnyilatkozásában nemes emberélet egész erejét, minden tudását és teljes ambícióját a szakoktatás ügyének szentelve s eredményről-eredményre haladva, nemcsak a modern szakszerűsége fektetett ipariskolák legelsejét alkotta meg, de fáradhatlan odaadással küzd a szakoktatás országos szervezéseért és fejlesztéseért is. Messzire vezetne bennünket, ha e nevezetes évforduló alkalmával, amidőn szemünk jogos büszkeséggel tekint a budapesti, debreczeni, szombathelyi, miskolczi, aradi és szegedi szakiskolákra — ama küzdelmes multra tekintenénk vissza, mely bennünket e mai naptól elválaszt. De talán nem fog esni zokszó miatta, ha e meszyén megállva méltó büszkeséggel hirdetjük, hogy pinczériskoláinkkal mi adtunk példát a szakszerűsége fektetett tanonczoktatás terén, melyen ezen irány ma már általánosan uralkodóvá vált, hogy szakiskoláinkat a magunk kezdésére és a magunk erejéből csináltuk meg és hogy e szakiskolákkal, melyeket ma már a kormány és a különböző helyi hatóságok is jóindulatu erkölcsi és anyagi támogatásban részesítenek, szereztük meg jórészt iparunk becsületét és tisztességét a közönség szemében. Erős várunk nekünk ez a 6 szakiskola.

Mert a diadalmas nemzeti Geniusz, mely ott mindörökké tért foglalt, a modern tudás és műveltség, melyeknek lángjai ez iskolák oltárain lobbannak magasra, mind azt bizonyítják, hogy a szállodás és vendéglősipar kiemelkedve régi, alárendelt jelentőségéből, ma már nagyon is számottevő tényezője állami kulturális, köz- és nemzetgazdasági életünknek s elérkezett elodázhatatlan az ideje annak, hogy az állam törvényhozása a képesítéshez kötöttség megadása által ama korlátozás jogelvezetésében részesítse, melyet gazdag vonatkozásokkal bíró iparunk régtől fogva megérdemel. E végezől felé törünk szakiskoláinkkal s éppen azért úgy hiszszük, hogy e szövetség minden egyes tagjának véleményét tolmácsoljuk, mikor azt indítványozzuk, miszerint fejesse ki a közgyűlés hálás köszönetét szeretett kartársunknak, Glüek Frigyesnek a szakoktatás létesítése, a szakiskolák szaporítása és országos szervezése körül kifejtett lelkes és ügybuzgó tevékenységeért, melylyel elévülhetlen érdemeket szerzett magának.

Az országos nyugdíjgyesület központi igazgatóságának a tegnap délután megtartott hetedik évi rendes közgyűlésen előterjesztett évi jelentése minden dicséret szónál ékeesebb bizonyítéka ezen nagyhivatásu, szép emberbaráti intézményünk folyton tartó fejlődésének, erkölcsi és anyagi megizmosodásának. Ezen intézményünk, melynek élén létesítése óta szeretett kartársunk, Bokros Károly áll, kinek kiváló érdemeit ehelyütt talán nem is kell külön kiemelnünk, mint országos szövetségünk teljesen önálló vezetéssel, saját tisztikarral bíró szakosztálya működik, hat éves munkálkodásával pedig nemcsak a kezdet nehézségeit győzte le sikerrel, de megszerezte magának a továbbfejlődés biztosítékait is. Örömmel emeljük ki e helyütt is, hogy főleg az ifjabb pinczérnemzedék mindinkább nagyobb számban keresi fel nyugdíjgyesületünket, mely öreg napjaira egyedül nyújt neki védelmet a jövő bizonytalan esélyeivel szemben és — a kötelező munkásbiztosítás híján — egyedül képes és hivatott arra, hogy neki a nélkülözhetlen létminimumot biztosítsa. Mint a szakiskolákkal az erkölcsiek terén, úgy a nyugdíjgyesülettel az anyagiak terén is első helyen áll a vendéglősipar, mely a nyugdíjgyesület létesítése által példát adott a többi iparágaknak arra, hogyan kell az alkalmazottak kereset- és munkaképtelenségéből folyó

szociális problémákat sikerrel és önállóan megoldani az állam hozzájárulása nélkül.

Épp ezért, midőn a nyugdíjgyesület érdemes elnökének áldásos és nagy fáradságot igénylő tevékenységéért a szövetség köszönetét fejezzük ki, nem mulaszthatjuk el az ifjabb vendéglősnemzedeknek s főleg alkalmazottaink figyelmét a nyugdíjgyesület közhasznúságára felhívni, buzdítván őket, hogy különbség nélkül legyenek tagjai e szép egyesületnek, mely egyedül képes őket a kései öregség nélkülözése, nyomora és szenvedései ellen biztosítani. „Senki sem boldog halála előtt” tartja a közmondás, s így még az is, aki ma kedvező anyagi viszonyok közt él, helyesen teszi, ha öreg korára nyugodt hajlékot és tisztességes megélhetést biztosít magának nyugdíjgyesületünk pénztárába befizetett fillérei révén. Mi — az orsz. szövetség elnöksége és igazgató-választmányja — az országos nyugdíjgyesület közhasznú tevékenységét állandó és szeretetteljes figyelemmel kísérjük, annak munkálkodását a magunk törekvései kiegészítő részének tekintjük, mert vérünkbe vált az a tudat, az a mélységes meggyőződés, hogy a nyugdíjgyesület felvirágoztatása nélkülözhetetlen kelléke a vendéglős boldogulásának is. Mert valamint egy elszegényedett néppel nem lehet egy szilárd alapon álló államot megalkotni, úgy összes ipari törekvéseinket csak úgy koronázhatja teljes siker, ha azoknak egy *anyagilag teljesen független vendéglősosztály ad sulyt és tartalmat*, egy oly vendéglőskar, melynek munkakedvét nem köti le a mindennapi kenyér gondja, hanem amely — jövője biztosítottágának tudatában — nyugodtan száll szembe az eléje tornyosuló akadályokkal.

Az *idegenforgalmi szakosztály*, mint a megelőző években, úgy az elmúlt évben is nagyarányú tevékenységet fejtett ki. Szövetségünk t. tagjai bizonyára még emlékezni fognak reá, hogy mult évi szegedi közgyűlésünk e szakosztály kezdeményezésére olyértelmű indítványt fogadtott el, hogy egy, a tanonczügyi, közvetítési és idegenforgalmi szakosztályok tagjaiból alakított bizottság a nagyközönség részéről különösen a furdőidényben felhangzó panaszokat tanulmányozza s terjesszen e közgyűlés elé oly javaslatokat, melyek alapján e panaszok orvosolhatók, illetve megszüntethetők lesznek, továbbá, hogy a szakosztály tegyen előtanulmányokat az u. n. kollektív hirdetéseknek külföldi illusztrált lapokban elhelyezése tárgyában. A szakosztály évi jelentéséből, valamint az ebben előterjesztendő újabb javaslatokból a mélyen tisztelt közgyűlés meg fog győződni arról, hogy e szakosztály a reá hármasított feladatoknak nemcsak nagy buzgalommal tesz eleget, hanem iparunk s főleg rendeltetésének megfelelően: az idegenforgalom emelése és előmozdítása érdekében olyan egészen új, modern és gyakorlati jelentőséggel bíró törekvéseknek tör utat és adja meg a megvalósításra szolgáló módokat, melyeket nem becsülhetünk meg eléggé. De épp e törekvések újsága, nagy arányai okai annak is, hogy épp úgy, mint ahogyan annak idején a belügyminiszterium által egybegyűjtött hivatalos adatok alapján e szakosztály által egybeállított czimtárunkra fordított munka is két évet vett igénybe — e szakosztály újabb indítványainak megvalósítása hosszabb időt vesz és fog a jövőben is igénybe venni. Azt már most is jelezhetjük, hogy az elnökség és központi igazgatóság a legnagyobb készséggel vállalják magukra a szakosztály által kezdeményezett nagyarányú munkálatokat, melyek pozitív kézzelfogható eredményről előreláthatóan már a legközelebbi közgyűlésünkön lesz alkalmunk beszámolni. Öszinte örömmel ragadjuk azonban meg már most is az alkalmat arra, hogy e szakosztály elnökének, *Städler* Károly szeretett kartársunknak, kiről tudjuk, hogy a szövetségi eszme leg-

buzgóbb előharczoja, valamint a mellette önzetlenül dolgozó *Barta* Béla szakosztályi jegyzőnek öszinte köszönetünket fejezzük ki a szövetség és a szakosztály érdekében kifejtett tartalmas és eredményes munkálkodásukért, melytől iparunkra nézve oly sok jót várukn.

Bármilyen fontos es életbevágó szükségletét képezze is iparunknak és főleg ipari alkalmazottainknak a munkaközvetítési ügy rendezése és országos szervezése, a közvetítésügyi szakosztály az elmúlt évben nem fejtethet ki nagyobb arányú tevékenységet. És pedig nemcsak azért, mert az alkalmazottak által e czélból létesített intézmények már eleve elhibázott irányzatuknál fogva részben nem léphettek életbe, részben pedig mint a „*Magyar Orsz. Pinczér-Egyület*”, melynek támogatását szegedi közgyűlésünk határozatával tagtársaink jóindulatába ajánlottuk, még ma is a kezdet nehézségeivel küzdenek, s így nem voltak képesek a főnökök bizalmát teljes mérvben megszerezni, hanem főleg azért, mivel a szövetség a mult évi szegedi közgyűlés ama egyhangulag hozott határozata folytán, mely kimondja, hogy e nagyfontosságú kérdés az alkalmazottak jogos igényeinek meghallgatásával ugyan, de az állami munkaközvetítő hivatal igénybevételével oldandó meg, csak ez uton fejlesztheti tovább e nagyjelentőségű reform megvalósítására irányított munkásságát.

Mi a közvetítési ügy rendezését iparunk szempontjából oly jelentős társadalmi, az alkalmazottak szempontjából pedig oly elsőrangú erkölcsi és anyagi jelentőségű kérdésnek tartjuk, melynek érdekében — tekintettel arra, hogy a jelenlegi viszonyok tényleg igen sok tekintetben tarthatatlanok — készek vagyunk minden tőlünk telhetőt elkövetni, hanem esetleg áldozni. Reméljük is, hogy az állami munkaközvetítő révén, melynél eddigi utánjárásunkkal elértük azt, hogy anyagi áldozatokra és bizonyos kedvezmények biztosítására hajlandónak nyilatkozott, el fogjuk érni a közel jövőben azt, hogy ez ügy előbb a székesfővárosban, majd a nagyobb gőczpontokban is — és pedig iparunk speciális igényeinek szem előtt tartásával — megoldható lesz, ha a személyi és dologi kiadásokra is fedeztet fogunk találni. Épp ezéért kérjük a közgyűlést, engedjen nekünk időt a kellő tanácskozások megindítására, illetve eddigi tanácskozásainknak az alkalmazottak képviselőinek bevonásával leendő folytatására s ezek alapján a kérdés továbbfejlesztésére és pedig oly irányban, amint erre nézve az alapelvek 1904. évi közgyűlésünk jegyzőkönyvébe le lettek téve.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Amint az előterjesztendő évi zárszámadás adatai bizonyítják, a szövetség vagyona az elmúlt évi 3739 kor. 14 fillérrel szemben 4221 kor. 38 fillérre emelkedett. Ha a csekély jövedelmi többlettől eltekintünk, úgy nyilvánvaló, hogy *szövetségünk az ország vendéglősei és vendéglősiipartársulatai részéről még mindig nem részesül abban a pártolásban, melyet nemcsak hivatásánál fogva érdemel meg méltán, hanem amely fennállásának is egyedüli biztosítóka*. Azért kérve-kérjük kartársainkat, hogy hazatérve igyekezzenek minél több hivatást szerezni szövetségünknek, mert ennek fennállását csakis az ország vendéglőseinek osztatlan pártolása képes biztosítani.

A szövetség anyagi viszonyairól szólva öszinte és hálás köszönettel kell megemlékeznünk *Mehring*er Rezső szeretett kartársunkról, ki a pénztáros nagyszámu és terhes teendőit immár évek óta látja el lankadatlan ügybuzgalommal és odaadással, érdemessé tevén magát mindnyájunk hálás elismerésére.

Szeretett kartársaink! A mult képei vonulnak el előttünk!

Az 1885. évi első országos értekezletünk óta

husz éven át küzdünk immár sérelmeink orvoslásáért, jogaink védelmében és reformtörekvéseink megvalósításáért! Hány országos értekezleten és szövetségi közgyűlésen, hány felterjesztésben és emlékiratban tártuk fel bajainkat és soroltuk fel ismételtén sérelmeinket és a még ma is érvényben levő törvények és rendeletek által elviselhetlenné tett helyzetünk javítására alkalmas kívánságainkat!

Mindennek mily kevés a foganatja! Lehetetlen fel nem jajdulunk, mikor látjuk, hogyan szenved iparunk egy feltétlenül rossznak elismert ipartörvénynek és egy, a visszaélésekre, téves magyarázatokra határtalan latitüdöt adó italméresi törvény sérelmes rendelkezései, a helyes rendelkezéseknek pedig be nem tartása miatt.

De vajjon kétségbe essünk-e emiatt a magunk és iparunk jövője felett?

Bizonyára nem!

Igazainkba vetett erős hittel; rendíthetetlen bizalommal önmagunk iránt, fáradhatlan munkakedvvel és csüggedést nem ismerő kitartással haladjunk tovább a megkezdett uton, mert e megszábot pályánk utján sikert és áldást csak úgy remélhetünk, ha el nem csüggedve — egész erőnket a ránk váró feladatok megoldására szenteljük. És erősödjünk meg e hitünkben! Kapjunk új erőre e reményünkben, nyerjünk friss erőt e küzdelemre ama jóleső öntudatban, melyet az igazság ereje ad meg és az, hogy az elmúlt évben is — daczára a nyomasztó közviszonyoknak és az elénk tornyosuló akadályoknak — megtettünk mindent, ami a kötelességünk. Ha kellett, szembeszállottunk a hatalom tulkapásaival, jogainkért erős harcot, harcoltunk, sérelmeinkre a jog érvényesülését, bajainkra a kellő orvoslást sürgettük.

De tettünk ennél többet is!

Páratlan lelkesedéssel és áldozatkészséggel szaporítottuk iskoláink révén a magyar nemzeti közművelődés oltárait, gondoskodtunk az utánunk következő nemzedék jelenéről és jövője biztosításágáról, szolgáltuk a közjót s ezzel az imádott hazát! S bármily sötét is legyen az anyagi gondoktól terhes jelen, bármit is hozzon a bizonytalan jövő — mely mögött ott ül a sötét gond — hívő bizalommal fogjunk újra munkánkhoz, melytől oly sok reménységünk megvalósulását várjuk.

A közgyűlés az évi jelentést egyhangu helyesléssel tudomásul vette és Gundel János elnöknek a szövetség ügybuzgó vezetéseért, fáradhatlan munkálkodásáért jegyzőkönyvi köszönetét fejezte ki.

Telefon 8-96.

Mindenemű czukrászati készítmények legolgyősebb árban beszerezhetők, vidékre is
LUKÁCS SÁNDOR czukrásznál BUDAPEST, VI. kerület, Andrássy-ut 66. szám. —

DIADAL SEC

(francia módszer szerint.)

Eberhardt Antal

pezsgőborgyarából

BUDAFOK.

Telefon: Budafok 30. V Telefon: Budafok 30.

A világhírű francia
Delbeck & Co.

reimşi pezsgőbor

és a

Müncheni Hofbräu
 magyarországi fölerakata.

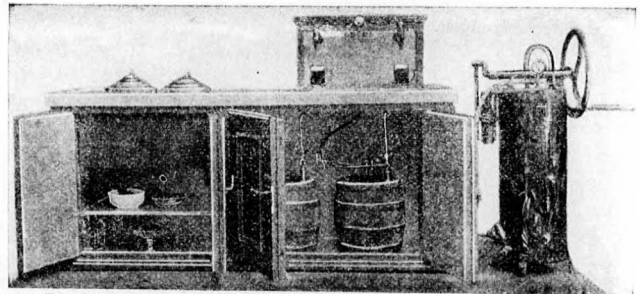
Brázay Kálmán

== Budapest, ==

IV. ker., Muzeum-körut 23.

Telefon 612.

Válogatott fűszerárak, mindennemű bel- és külföldi csemegék, magyar és francia pezsgőborok, rum, tea, likőrök, sajt, felvágottak, kaszai és prágai sódar, gyümölcsök stb. raktára.

Legújabb amerikai rendszert

sörhűtő- és kimérő-szekrények

(bor és ásványvíz hűtésére is)

melylyel egy vagy több hordó sör 5—10 kg. jéggel az utolsó csöppig jéghidegen és kristálytisztán mérhető ki.

Különleges berendezések: pilseni és bajor sörök kimérésére. Sörshordók a pinczében is elhelyezhetők.

Levegőnyomással Levegőszivattyú légházannal és vezetékekkel, friss levegő részére levegőszűrővel.

Kivánatra „Amerikai” víz- és folyékony szénsav nyomásu berendezéseket is szállítunk.

Árjegyzékkel bérmentve szolgálunk.

Hazslinszky gyógyszerész és Társai

szénsavgyár

szabadalmazott szifón szikvízgép, amerikai sör- és borhűtő és kimérő készülékek gyára

BUDAPEST, VII., Bem-utca 3. Keleti pályaudvar mellett.

Mária-Pócs,

hires szent bucsujáró helyen korlátlan italmérési engedéllyel bíró, jó forgalomnak örvendő nagy vendéglői üzletemet, melyről a venni szándékozók személyesen a legjobban meggyőződhetnek, épülettel és berendezéssel együtt hater ezer forintért eladni szándéksom. Értekezhetni:

Kardos József tulajdonosnál
Mária-Pócs, Szabolcs megye.

Acetylénvilágítási vállalat

KORÁNYI VIKTOR

Budapest, VII., Dob-utca 73. sz.

Szállít és berendez magánházak, kastélyok, majorok, továbbá szállodák, vendéglők és kávéházak részére veszélytelen explosziómentes

acetylénvilágítási készülékeket

olcsó árak mellett és szép kivitelben
— Petróleumnál is olcsóbb világítás. —
— Teljes megbízhatóság. —
— Árjegyzék ingyen és bérmentve. —

A t. cz. szálloda- vendéglő és kávéház-tulajdonos urak figyelmébe.

Kávéházi, vendéglői berendezések, karamból és fordító billiárdasztalok, alpaca és kínai ezüstárúk, márványasztalok, székek tömören hajlitott fából, tükrök és kávéházi kasszák, jégsekrények, borkimérő asztalok és sörkimérő készülékek **új és használt állapotban a legolcsóbb árakon**

Glück Márton-nál

Budapest, Hajós-utca 17. szám.

Telefon 80—61.

FEJÉR ENDRE

a Jégbarlangi telep bérlelője a **Dobsina** városában levő vendéglőjét 9 vendégszobával, étterem és kávéházzal, teljesen berendezve, öt évi időtartamra albérlébe akarja adni. **A reflektálók sziveskedjenek a részletes feltételek végett fenti címhez fordulni.**

Nyugdíjügyi szakosztály.

A szakosztályi jelentések előterjesztése kerülvén napirendre, dr. *Solti* Ödön rövid kísérelő beszéddel a következő jelentést terjesztette elő:

II. A nyugdíjügyi szakosztály jelentése.

A „Szállodások, vendéglősök, kávéosok, pinczerek és kávésegédek orsz. nyugdíjgyesülete” igazgatóságának évi jelentése a Győrött 1905. évi szept. hó 11-én tartott VIII. évi rendes közgyűléshez.

Tisztelt Közgyűlés!

Egyesületünk ez év június hó 30-án töltötte be fennállásának hetedik évét. Ime, elröppennek fölötté a gondatlan gyermekévek derős idői! Szeretettel becézünk, gondoztuk a letelt idő alatt egyesületünket; minden kigondolható eszközt megragadtunk arra, hogy minél képeesebbé, erősebbé tegyük ama nagy feladat sikeres megoldására, melyet czimében ígér és hirdet: a magyar társadalom egy tiszteltreméltó munkás-osztályának, a vendéglős- és kávéiparban foglalkozóknak nyugdíjjal ellátására! Rövid három év még, s vállára nehezedik e nagy, lélekemelőn komoly feladat valóra váltásának terhe, kötelessége! Megnyugvással tekintünk ezen feladat elé, mert a mult évben a t. közgyűlés elé terjesztett jelentésünkben ismertettét matematikai mérleget a legfőbb felügyeleti hatóság, a belügyi kormány is felülvizsgáltatta számvevősege által, s midőn azt jóváhagyta, hivatalosan nyújtott nekünk bizonyosságot arra, hogy az első öt évben sáfárkodásunknak eredményeképpen minden tagunk nyugdíjigénye a felhalmozott alap-tökeben kettős fedezetet talál. Jóléso érzéssel jelentjük be mindenekelőtt a t. közgyűlésnek ezen eredményt s ezzel áttérünk a letelt év fontosabb eseményeinek ismertetésére.

A szegedi közgyűlésen módosított alapszabályokat felterjesztettük a nagyméltóságú belügyi kormányhoz, mely azokat 106859/III.a./904. sz. határozatával tudomásul vette s mint fennebb kiemeltük, a felterjesztett matematikai mérleget is jóváhagyta.

A szegedi közgyűlés 9./e. számú határozata folytán örömmel jelentjük, hogy nem vettük igénybe azon felhalmozást, mely minket az alaptöke-alapítványokból begyűlő ca. 100,000 kor. része kamatjövödelmének kezelési czelokra felhasználására feljogosított. A kezelési alap jövödelme elegendő volt a tetemes s részben előre nem látott kezelési kiadásoknak fedezetére. Daczára ennek, minthogy a kezelési alap az alantli mérleg szerint igen csekély s nem tehetjük ki az egyesületi működést a fennakadás veszélyének, kérjük a t. közgyűlést, hogy az egy évre megadott felhalmozást további egy évre meghosszabbítani méltóztassék. Kérlemünk indoka még az is, hogy az egyesület eszközeinek intenzív terjesztése jelentős költségeket igényel, taggyűjtő alkalmazása továbbra is kívánatos, a fővárosban s nagyobb vidéki városokban központi kiküldöttein részvételével ismertető gyűlések tartása nagyon óhajtható lenne. Ezen befektetésektől a legszebb eredményt várjuk.

A 10. sz. határozat végrehajtásak/p ártirunk a budapesti elszegényedett vendé-lősök és pinczerek menhely-alapja kezelője, a budapesti vendéglős-ipartársulat elnökségéhez, hogy a maga részéről is nevezzen meg tagokat a kiküldendő bizottságba, mely a menhely-alap és nyugdíjgyesület együttműködésének lehetőségét, módozatait beható tanulmány tárgyává tegye.

A letelt évben 12 rendes és egy rendkívüli igazgatósági ülést tartottunk. Ezeket 218 határozatot hoztunk, melyek mind végrehajtottak.

Az alant közölt mérleg tanúsága szerint 1905. június 30-án az alaptöke 246,112 kor. 14 fillért tett ki. Ezen összegből tagdíjakból befolyt 140,727 kor. 48 fillér. Alapítvány és adományból 105,384 kor. 66 fillér. Az alaptökeből értékpapirokban 142,200 kor. névértékű van a magyar orsz. központi takaréknál díjtalan őrizetben, a többlet ugyanott készpénzben, folyószámlán. Minthogy ezen készpénzben elhelyezett s 100,000 koronát meghaladó összeg csak 3/4%-ot hoz, ismételtén foglalkoztunk ennek gyümölcsözőbb befektetésével. Csak természetes, hogy a házbérek s így a házértékek emelkedése a házvételre irányította figyelmünket. Találtunk is egy alkalmas objektumot, melynek vétele tárgyában szóbelileg már meg is állapodtunk a tulajdonossal; a szerződés írásbafoglalása előtt azonban a tulajdonos visszalépett. A kérdést véglegesen nem vettük le a napirendről, s reméljük annak mielőbbi kedvező megoldását s ezzel az alaptöke gyümölcsözőbb befektetését.

Az elmúlt évben alapító tagjaink száma nem emelkedett. Az előző jelentésekben felsorolt alapítóink összesen 1175 kor. 75 fillérrel gyarapították alapítványukat.

Indítványozzuk a t. közgyűlésnek, mondjon jegyzőkönyvi köszönetet a nemesszívű alapítók és adakozóknak.

Rendes tagjaink létszáma örvendetesen emelkedett. Míg mult évi jelentésünk végén feltüntetett névsor szerint 481 rendes tagunk volt, 1905. aug. végén ezen szám 607-re emelkedett. A kedvező eredmény főokát részben főnök kartársaink azon mindinkább tértfoglaló eljárásában látjuk, hogy üzleteikben csakis olyanokat alkalmaznak, akik igazolják, hogy nyugdíjgyesületi tagok, vagy

pedig a belépésre magukat kötelezik. Ezen eljárás kassai kartársainknál csaknem általános. Bevezette Ráczky Ágoston Medve-en. De mindinkább tért fogal Budapestén is, hol Petanovits József, Müller Antal, Peltzmann Ferenc, Ehm Jánoshoz Dökker Ferencz és Baar József csatlakoztak. Mindenesetre elismerésünk illeti meg őket, hogy alkalmazottaik javáról, jövő boldogulásáról ilykép is gondoskodnak.

A taglétszám emelkedésének másik főtenyezőjét a taggyűjtő alkalmazásában látjuk. Ha a taggyűjtő útján belépett tagok számát — október 1-től aug. végéig bezárólag letelt időre — vesszük, ezen szám mindenesetre fényes eredménynek mondható. Ezen eredmény 509 tag 537,200 kor. biztosított nyugdíjigénnyel, annál örvedetesebb, mert az ország legkülönbözőbb városából, falvaiból lettek a tagok összetoborzva; így e helységekben már van egyesületünknek egy-egy hírnöke, terjesztője. A taggyűjtő alkalmazása az egyesületre nem járt anyagi megterheléssel. A számbeli eredmény mellett vizsgálat tárgyává tettük azt is, hogy mint továbbfizető tag hány maradt meg a taggyűjtő által felvettük közül. Ezen szempontból már az eredmény kevésbé kielégítő, s alig éri el a 40/0-ot. Oka ennek főképp abban keresendő, hogy szakiparunkban foglalatokodók még nincsenek átharva a nyugdíj-intézmény nagy jelentőségétől, nem tudják mérlegelni a nyugdíj-biztosításnak óriási horderejét. Reméljük azonban, hogy a nyugdíjiszme mindjobban át és átharja kartársainkat, állandósul a fizető kedv és készség, megszilárdul a tagsági viszony, ami emeli a kar öntudatát, s mindenesetre jövőre kibátással lesz társadalmi posztójának jelentős emelkedésére is. A tagsági díjak befizetése terén is némi fejlődés észlelhető. E zimen 27,222 korona 33 fill. folyt be az előző év 26,928 kor. 84 fill. eredményével szemben. Ez év első nyolcz hónapjában 21,376 kor. 42 fillér folyt be tagdíjakból.

Kassai választmányunk egy buzgó, érdemes tagjának, *Mayr József*nek elhunytá folytán özvegyét a öt jogosan megill-t 400 kor. végkielégítésben részesítettük. *Szeiffert* Antal ur kilépett, alapszabályaink értelmében neki befizetett tagdíjai 1/8-át, 311 kor. 96 fillért visszatartottunk. A tartaléktöke terhére ez évben a következő kilépett tagjainkat részesítettük segélyezésben: *Néh. Vincez* Lajos özvegye 50 kor., *Czigány* József 60 kor., *Helényi* József 50 kor., *Szalay* József 30 kor. segélyt kapott.

A vagyon emelkedésének hű tükré a mérleg. Az 1904 jun. 30-iki mérleg szerint az egyesület vagyona 216,773 kor. 13 fill. volt. Az 1904 decz. 31-iki mérleget lásd a zárószámadosoknál (20. lapon). Az egyes tételék az 1905 junius 30-iki mérlegben a következők: *Mérleg-számla* 1905 junius hó 30-án. Tartozik: Pénztár-számla 77'88 kor., más pénzüzeteknél: folyószámlai adósszámla: 100,917'42 kor., m. k. postakártekp. számla: 3,183'22 kor., összesen 104,100'34 korona; értékpapír-számla 142,200 kor.; hátralékos tagsági díj-számla 7,251'30 kor., összesen 253,629'52 kor. — *Követel. Alapítvánny.* Tagsági díj-számla 140,727'48 kor.; alapítvány- és adomány-számla 105,384'06 kor., összesen 246,112'14 kor.; tartaléktöke-számla 5,405'13 kor.; kezelési alap-számla 825'35 kor.; függő tétel-számla 1,286'90 kor., összesen 253,629'52 kor.

A vagyongyarapodás tehát 37,000 koronát tesz ki egy év alatt. A kezelési alap átlaga a múlt évihez alig változott. Tekintélyes jövedelmi forrása nyílt meg ezen alpnak a pezsgős dugók váltás-összegének egyesületünkre eső felerészéből. Örvedetes jelenségkép emeljük ki e helyütt azon körülményt, hogy mindgyakrabban jelenik meg központi irodánkban a postás egy-egy csomag pezsgős dugóval. Indítványozzuk, mondjon köszönetet a közgyűlés Petanovics József, Müller Antal, Ebenheő Károly, Mayr József uraknak a pezsgős dugók kezeléséért, Bokros Károly, Balassa Mihály, Roth Sándor, Ambrus József, Ráczky Ágoston, Kolossa Viktor, Holub Rezső uraknak, az „Országos Kaszinó” és „Metropole” szálló személyzetének, továbbá Holzer Irma kisaszonynak, a szegedi „Tisza-szálló” pénztárosnőjének a pezsgős dugók gyűjtése és díjtalan beküldéséért. Végül a nagyérdemű gyáros uraknak Törley József és Társa, François Lajos és Társa, Littke L., Bellatiny Arthur pezsgőbörgyáros uraknak és Veuve Cliquot Ponsardin vezérképviselőjének, Krausz Gottlieb urnak azon áldozatkészségükért, hogy a hozzájuk beszállított pezsgős dugókat mindenkor készséggel beváltották és egyesületünkhöz a váltás-összeget beküldötték. Kétségtelen, hogy a külföldön e téren elért eredményhez viszonyítva elenyészően csekély az az összeg, a mivel egyesületünk vagyonát e zimen gyarapítottuk. Amde kezdnetek elég, s az eredmény annál szebb, mert pezsgőbörgyárosaink a magánosok által beszállított dugókat is beváltják, így minden fillér, mi egyesületünknek jutott, a nemes áldozatkészség, egyesületünk felvirágzására irányított őnzelen lelkesedés fényes tanujale. E zimen kezese áli alapunk bevétele 505 kor. 59 fillér összegnek a felmerült készkiadások levonása utáni felerész 197 kor. 72 fillér volt.

A „Pincéz-gyűjtő” eredménye nem kielégítő. Alkalmunk volt a helyszínen meggyőződni a temesvári gyufagyár őszinte törekvéséről, hogy egy minden tekintetben kifogástalan őrút hozzon a „Pincéz-gyűjtő” elnevezés alatt forgalomba. E helyütt is felhívjuk szakköreink, f kép főpinczéreink szives figyelmét a „Pincéz-gyűjtő” intenzívebb pártolására. E zimen kezelési alapunknak 95 kor. 21 fillér jutott.

A kassai Kohn Testvérek cognacgyáros cég áruai után jutalék címéa 60 kor. 5+ fillért adott kezelési alapunknak, az ugyanottani szikvizgyár pedig pártoló tagsági díj címén 75 koronát. Kedves kötelességet teljesítünk, midőn mindazok részére, kik ez eredmény elérésében közreműködtek, a t. közgyűlés köszönetét kérjük.

A perselygyűjtés eredménye 170 kor. 45 fillér volt. Budapesti választmányunk több ízben foglalkozott ezen nagyjelentőségű kérdés sikeres megoldásának terveivel; reméljük, hogy nem sokára meg fogja találni a helyes kezelési módozatot, mely mellett kezelési alapunknak e zimen is bőségesebb jövedelme leend. Végül kérjük kartársainkat. részesítsék jóakaratu pártfogásukban a fentebb felsorolt cézek gyártmányait. A magyar ipar pártolása mellett egyesületünket is támogatják!

Az 1904. évben hét választmány működött: Budapesten, Kassán, Szegeden, Aradon, Győrött, Miskolcon és Szombathelyen. A pécsi és temesvári választmányok működésüket beszüntették, legfőképp azért, mert alapszabályszerű taglétszámmal nem bírtak s így az alapszabályok 88. §-a által a választmányi pénztáros és ellenörnek biztosított díjtalan nyugdíjbiztosítás aránytalanul súlyosan terhelte volna egyesületünket. E választmányok fizető tagjai a választmányon kívüli tagok létszámában vétettek nyilván tartásba.

A választmányok 1904. évi működését a következő fontosabb számadatokkal ismertettük:

1. *Budapesti választmány.* Taglétszáma 304; rendszeren fizető 238; hátralékos 66. Bevétele: 13,231 kor. 42 fillér; tagdíjakból 12,613 kor. 5 fillér; kezelési illetékre 618 kor. 37 fillér; hátralékos tagdíj 2832 kor. 48 fillér. Kiadás: titkár 600 kor.; pénzbeszedő 480 kor. Kiemeljük Ehm János, Mitrovác Adolf, Kiss Henrik és Nagy Sándor vál. titkár urak ügybuzgó tevékenységét, mely azt eredményezte, hogy ezen választmány taglétszáma örvedetes emelkedik s ami a fő, tagjainak fizetési kedve állandósul, bevétele havonként az 1000 koronát állandóan meghaladta, sőt az idei február hóban az 1700 kor.-t (1637 kor. 69 fill.) megközelítette.

2. *Kassai választmány.* Bátran s tartózkodás nélkül kimondhatjuk: az egyesület mintaválasztmánya. Köszönhetjük ezt lelkes elnökén, Seress Mártonon, alelnökén, Szállásy Alajoson kívül hivatása magaslatán álló pénztárosának, Greiner Márknak, ki nem elégszik meg azzal, hogy a saját választmányában példás, mintaszerű rendet tart fenn, de azon hó óhajástól vezéreltetve, hogy minden választmánynak megkönyítse a rend fentartását, egy igen figyelemreméltó „választmányi ügyrend”-javaslattal lépett a t. közgyűlés elé, melyet melegen ajánlunk a t. közgyűlés figyelmébe. E választmány taglétszáma 48; rendszeren fizető 32; hátralékos 16. Bevétele: tagdíjakból 4344 kor. 21 fill.; kezelési illetékre 213 kor. 83 fill.; hátralékos tagdíj 2086 kor. 99 fill. Kiadás: titkár 120 kor.; pénzbeszedő 120 kor.; levelezés, nyomtatványok 27 kor. 94 fill.

3. *Szegedi választmány* Juranovics Ferencz nevéhez fűződik Szeged városa több társadalmi, kulturális intézményének keletkezése, virágzása. Természetes, hogy jelentős részt veti ki magának szegedi választmányunk fejlesztése, tehermentes fentartása körül is. Elismerésünkkel adozunk nagy érdemeinek. E választmány taglétszáma 9; rendszeren fizető 8; hátralékos 1. Bevétele: tagdíjakból 1593 kor. 92 fill.; kezelési illetékre 82 kor. 65 fill.; hátralékos tagdíj 124 kor. 18 fill. Kiadás: 6 kor. 18 fill.

4. *Győri választmány.* Erős fejlődésnek indult. Taglétszáma, daczára, hogy hátralékos tagjai közül hét kizárattott, a múlt évihez képest emelkedett. Ez eredmény bizonyára az ügybuzgó elnök, Meixner Mihály és Kuster Géza alelnök urak érdeme. E választmány taglétszáma 28; rendszeren fizető 25; hátralékos 3. Bevétele: tagdíjakból 1542 kor. 31 fill.; kezelési illetékre 80 kor. 75 fill.; hátralékos tagdíj 48 kor. 74 fill. Kiadás: titkár fizetése 100 kor.; egyéb (levelezés stb.) 18 kor. 66 fill.

5. *Szombathelyi választmány.* Varasdy Sándor, választmányi elnök czéltudatos működése alatt a választmány is belejött a rendszer kerékvágásba. Működése ez idő szerint nemcsak kifogástalan, de dicseretes ügybuzgalommal törekszik arra, hogy taglétszámának emelése által a Dunántul legerősebb választmányává fejlődjék. Taglétszáma 20; rendszeren fizető 8; hátralékos 12. Bevétele: tagdíjakból 958 kor. 46 fillér; kezelési illetékekre 49 kor. 18 fillér; hátralékos tagdíj 44 kor. 62 fillér. Kiadás: pénzbeszedő 120 kor.; postaköltség 2 kor. 84 fillér.

6. *Aradi választmány.* Taglétszáma 18; rendszeren fizető 9; hátralékos fizető 9. Bevétele: tagdíjakból 990 kor. 63 fill.; kezelési illetékekre: 83 kor. 75 fillér; hátralékos tagdíj 988 kor. 82 fillér. Ebből 458 kor. 78 fillér függő tétel. Kiadás: 80 korona.

7. *Miskolci választmány.* Fejlődésén megérzik, hogy egyesületünk jó szelleme, Bokros Károly vette közvetlen gondozásába. Hű fegyvertársai: Gottwald Rezső és Feuerstein Géza. Törekvésük nem is maradt siker nélkül, mert eltekintve attól, hogy a választmány egyesületünkre egy fillér teherrel sem nehezedik, fejlődése ugy taglétszámában, mint bevételeiben örvedetes és állandó. Taglétszáma 36; rendszeren fizető 25; hátralékos 11. Bevétele: tagdíjakból 1276 kor. 81 fillér; kezelési illetékekre 63 kor. 55 fill.; hátralékos tagdíj 137 kor. 58 fill. Kiadás: 26 kor. 50 fill.

8. *Választmányon kívüliek.* A tagok száma a taggyűjtő működése folytán az előző évi létszám ötszörösére emelkedett. Tagok száma 248; rendszeres fizető 144; hátralékos 104. Bevétele: tagdíjakból 3300 kor. 23 fillér; kezelési alapra 198 kor. 46 fillér; hátralékos tagdíj 987 kor. 91 fillér. Ezekben öleltük fel a letelt év fontosabb eseményeit; iparkodtunk mindenre kiterjeszteni figyelmünket, hogy a t. közgyűlést egyesületünk jelen állapotáról hűen, legjobb tudomásunk szerint tájékoztassuk. Kérjük ezek után a t. közgyűlést, hogy évi jelentésünket s az 1904. évi zártszámadást jóváhagyólag tudomásul venni és nekünk a felmentvényt megadni méltóztassék.

Budapest, 1905. augusztus hó.

Az igazgatóság.

A nagy tetszéssel fogadott előterjesztés után a közgyűlés elnök ajánlatához képest *Bokros* Károly szakosztályi elnöknek és dr. *Solti* Ödönnek lelkes munkásságukért és az egyesület fejlesztése érdekében kifejtett tevékenységükért jegyzőkönyvi köszönetét fejezte ki.

Tanonczügyi szakosztály.

A napirend következő pontja értelmében *Glück* Frigyes szállodás, mint a tanonczügyi szakosztály elnöke hosszabb érdekes és számos statisztikai adattal ellátott jelentését terjesztette elő a szakosztály 1904—1905. évi működéséről. A szabad előadás formájában előadott jelentés, melyet a gyorsírói feljegyzések alapján lapunkban legközelebb egész terjedelmében közölni fogunk, és amely így közvetlenségénél fogva szokatlanul nagy hatást, helyenként pedig hangos tetszésnyilatkozatokban megnyilvánuló lelkesedést keltett, nemcsak ama tervszerű és czélutadatos munkásságnak bizonyítéka, melylyel az országos szövetség, a tanonczoktatás országos szervezésére törekszik, de mert az ez idő szerint működő szakiskolában az idő szerint több ezer ifju nyer szakszerű kiképzést, egyuttal beszédes argumentum arra, hogy iparoktatásunkat a szakszerűségre kell fektetnünk. A közgyűlés az előadó szakosztályi elnöknek az elnök indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Közvetítésügyi szakosztály.

F. Kiss Lajos titkár felolvassa a szakosztály elnökségének következő évi jelentését:

III. A közvetítésügyi szakosztály jelentése.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Azon szociális mozgalmak, melyek az utóbbi években minden iparág terén megfigyelhetők voltak, nem hagyták érintetlenül a mi iparunkat sem, noha alkalmazottaink — eltérően más iparágak munkásaitól, főleg, sőt majdnem kizárólag, ama társadalmi jogos törekvéseink megvalósítására szorítottak, melyekben résztvevni, szövetségünk közvetítési szakosztálya van hivatalosan felhatalmazva.

A cselédszerzői iparigazolvánnyal dolgozó helyközvetítő ügynökök ellen felmerülő panaszok, a szállodai és vendéglői személyzettel szemben gyakorolt ismételt és nagyfokú visszaélések folytán nemcsak hogy megszüntek, hanem még sokkal nagyobb számban merültek fel, mint a megelőző években, sőt egy-két törvénytörési tárgyalás révén néhány oly esetről is van tudomásunk, amikor állást kereső főpinczerek oly magas közvetítői díjat voltak kénytelenek fizetni, mely a munkakereső keresleti viszonyjaival egyáltalán nem állott arányban. Csak természetes dolog tehát, hogy az alkalmazottak által helyzetük javítása érdekében és az ügynöki rendszer visszaélései ellen indított mozgalmak az 1904. és 1905. év folyamán sem szüneteltek és hogy ipari alkalmazottaink minden rendelkezésükre álló eszközt felhasználják arra, hogy a közvetítést az őket kizsákmányoló ügynökök kezei közül kiragadják az általuk létesített, illetőleg létesíteni szándékolt ingyenes, egyesületi helyközvetítés révén. Előljárt ezen ügykezelésben a „Magyar Országos Pinczér-Egyesület”, melynek jöni-

dulatu támogatását már mult évi szegedi közgyűlésünkön szövetségi tagjaink figyelmébe ajánlottuk és az 1904. év elején a fővárosban létesített „Budapesti pinczerek szakszervelete” is, melyet azonban, mivel erőszakos eszközökkel kezdett működni, a belügyminisztérium csakhamar fel is oszlatt.

Szövetségünk közvetítési szakosztálya a helyközvetítési ügy reformjából reá háruló feladatoknak olyformán tett eleget, hogy mult évi jelentésünk, illetve e jelentésünk kapcsán előterjesztett indítványunkhoz képest egy *Gundel* János, *Städler* Károly és *Glück* Frigyes urakból egybeállított szűkebb bizottság útján összekötetésbe lépett a budapesti m. kir. állami munkaközvetítő intézet vezetőségével, hogy megállapítsa ezzel egyetértőleg ama módozatokat, amelyek szerint helyközvetítés, az alkalmazottak jogos igényeinek tekintetbe vételével az állami munkaközvetítő intézet révén eszközölhető volna.

Ezen eljárás eredményeképp jelenthetjük a mélyen tisztelt közgyűlésnek, hogy bár az állami munkaközvetítő intézet vezetősége nagy tetszéssel, sőt örömmel fogadta ama tervünket, hogy az intézet keretében iparunk alkalmazottaink részére egy külön szakosztály létesíttessék, sőt némi vasúti utazási kedvezményen kívül hajlandóak mutatkozott arra is, hogy magára vállalja a fentartási költségek egy részének fedezését is: a közvetítési ügy reformja érdekében megindított akciónk mégis eredménytelen maradt, mert a kiküldött bizottság arról győződött meg, hogy a közvetítésnek a tervbe vett módon eszközölése a szövetségre oly nagyarányu anyagi terhetek róna, melyek elviselésére a szövetség tekintettel csekély anyagi segélyforrásaira, egymagában nem képes.

Tekintettel már most azon körülményre, hogy alkalmazottaink jogos sérelmei és panaszaik, melyek a közvetítési ügy reformálását égető szükségé teszik, napról-napra szaporodnak; tekintettel továbbá arra, hogy alkalmazottainknak ily célból létesített egyesületei a reform megvalósításával együttjáró feladatok teljesítésére egyrészt gyengének bizonyultak, de másrészt szövetségünk különben is e reformot — hozott közgyűlési határozatához képest — csak az állami munkaközvetítő intézettel kapcsolatban oldhatja meg: azon indítványt terjesztjük a mélyen tisztelt közgyűlés elé, mondja ki határozatilag, hogy:

A „Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége”, tekintettel az 1904. évi szegedi szövetségi közgyűlésnek a közvetítési ügyben hozott határozatára, ujólag is kimondja, hogy a munkaközvetítés szervezését a szállodás, vendéglős és korezmárosipar terén csakis a m. kir. állami munkaközvetítő intézet révén tartja végrehajthatónak, mivel azonban a szövetség elnöksége, illetve az e célból kiküldött bizottság tagjai az állami munkaközvetítő hivatal vezetőjével folytatott tanácskozások révén arról győződtek meg, hogy e terv megvalósításának egyedüli akadálya az, hogy a szövetség a reform kivitelevel együttjáró személyi és dologi kiadások viselésére, amiben az érdekelt feleknek a dolog természetéhez képest egyformán kell osztozkodniuk, egymagában nem képes, minélfogva a közgyűlés utasítja az elnökséget, hogy a munkaközvetítés, reformja érdekében még az 1905. év folyamán hívjon egybe egy ankétet annak tárgyalása céljából, hogy miként volna a munkaközvetítés a szállodás-, vendéglős- és korezmárosiparban az állami munkaközvetítő intézet igénybevételével országos jelleggel szervezhető és hogy az így létesítendő intézmény fenntartásához, helyesebben: a dologi és személyi kiadások fedezéséhez az érdekelt felek (egyesek avagy társulatok) mily arányban járuljanak hozzá. Végül utasítja a

közgyűlés az elnökséget arra is, hogy az ezen tanácskozásokon hozandó határozatok alapján intézzen a kormányhoz fölratot az iránt, hogy a cselédszerzői igazolvánnyal működő pinczérügnökök a szállodákban, vendéglőkben, korcsmákban alkalmazott személyzet közvetítésétől az ipartörvény revisiója alkalmával hozandó törvényes intézkedések által egyszer és mindenkorra tiltásának el.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Amidőn e határozatunkat, illetőleg indítványunkat a mélyen tisztelt közgyűlésnek elfogadásra ajánljuk, teljesen tisztában vagyunk nemcsak az általunk javasolt újítás nagyságával és a messze jövőre, valamint iparunk közviszonyaira is kiható óriási jelentőségével, hanem tudatában vagyunk ama munka nagyságának is, melyet javaslatunk végrehajtása és gyakorlati keresztülvitele reánk ró. Ámde, ha alkalmazottaink erkölcsi és anyagi érdekei, amint ezt országos nyugdíjgyesületünk és szakiskoláink alapításával ország-világnak oly fényesen bebizonyítottuk, nem is képeznék állandó gondoskodásunk tárgyát, ha a többi iparág terén felmerülő — teljesen azonos törekvések nem is hajtának kényszerítő erővel arra, hogy a munkaközvetítésnek országos szervezésére törekedjünk: iparunk jól felfogott érdekei, melyek itt is teljesen azonosok ipari alkalmazottaink érdekeivel, arra indítanak, hogy e kérdés mielőbbi és végleges megoldását országos szövetségünk egyik legéletbevágóbb feladatának tekintsük.

A helyközvetítési intézmény reformálása, melyhez alkalmazottainknak nemcsak legvitalisabb anyagi, de egyuttal nagyjelentőségű erkölcsi érdekei is fűződnek évek hosszú sora óta állandó vágya alkalmazottainknak és mert e vágy és törekvés jogosságát, melynek az a végcélja, hogy a jelenlegi tökéletlen, igazságtalan és kizsákmányolásra alapított rendszernek véget vessen, mi sem tagadhatjuk, elérkezett az ideje annak, hogy egy elhatározott lépéssel ipari alkalmazottaink segítésére siessünk, bizonyosságául annak, hogy iparunk érdekeit nem különítjük el alkalmazottaink érdekeitől, hanem figyelemmel és méltánylással kísérve jogos és megvalósítható törekvéseiket, azokat elősegíteni igyekszünk.

Budapest, 1905. szept. 1.

F. Kiss Lajos,
titkár.

Förster Konrad,
elnök.

A közgyűlés e jelentést elnök részletes felvilágosításai után élénk helyesléssel tudomásul vette.

Idegenforgalmi szakosztály.

Következett a napirend értelmében az idegenforgalmi szakosztály következő évi jelentése:

Az idegenforgalmi szakosztály évi jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

Az idegenforgalom emelésének kérdése néhány év óta napirenden van gyűléseken, kongresszusokon, lapokban anélkül, hogy az ügynek nagy mértékben észrevehető hasznára válnának a tömérdek sok tanácskozások és cikkek. Ennek oka abban rejlik, hogy a legritkább esetben hallunk tárgyilagos határozatokat és az elhangzó beszédek, a lenyomatott cikkek, többnyire hemzsegnének a tuzásoktól és nemcsak egyoldalúságban szenvednek, hanem még ferdeségekkel is tetézve vannak.

Tény az, hogy a fürdőidényben óriási népvándorlás keletkezik hazánkból Európa minden iránya felé. A szomszéd Karinthia, Stájer és Tírol falvait, a wörthi tó partjait, Ischt, Ausseet, a nagy osztrák és német gyógyító fürdőket, a távoli Svájc szállodáit, Abbáziát, a Lidót, Riminit s egyéb itt fel nem sorolt nyaraló- és

fürdőtelepeket bejárja a magyar közönség és viszi ki a sok pénzt, míg hozzánk alig számbavehető idegen jó külföldről.

Az ujjainkon számíthatjuk össze azt az egy pár száz külföldit, akik nyáron át a Tátrában, Trencsén-Tepliczben, Pöstyénben és még egy-két fürdőhelyen tartózkodnak. És így a mérleg úgy billenik a hazai idegenforgalom kérdésében, hogy az aranypénzzel teli serpenyő, a jóval nehezebb, az értékesebb a külföldnek jut, a pár papirbankótól könnyű, majdnem üres serpenyő pedig marad a mienk. Tehát a mérleg határozottan rossz.

Pedig természeti szépségekben, gyógyító vizekben hazánk bővelkedik és a külföldi konyhát annyira nem bírja a magyar ember megszokni, hogy külföldről kell hazatérnünk, hogy azután itthon elismerhessük hazai konyhánk jóságát és előnyeit a külföldi fölött. Bár nyitlan bevalljuk, hogy sokszor a megérdemelt dicséret helyett becsmérlés a jutalmunk.

S hiába tanakodunk a fölött, hogy mennyire föllendülnének fürdőink, nyaralótelepeink, ha a külföldön elköltött pénznek csak felét is költenék el itthon! A tanácskozások, szónoklatok, cikkek évről-évre megismétlődnek ugyan a meleg nyári napok beálltával és a nyaralás után és azután a társadalom, hatóság pihenőt tart a következő évig, amikor a régi nóta újból kezdődik. És pedig sajnos, minden haszon nélkül, a tapasztalatok szétszóródása folytán tanulság nélkül, az igazi munkának legkisebb nyoma nélkül, az őszinteség és komolyság legmesszebbmenő hiányával.

Hiszen teljes igazság az, hogy minden ember szeret világot látni és a francia, angol és a német éppen úgy kivándorol hazájából nyáron, mint mi, mert a mai ember ideges és kíváncsi, de a divatnak is bolondja és ezen oknál fogva a külföldön való nyaralás fölpanaszlása talán tuzásnak tetszik. Ám sajnos, a statisztika, melyek az idegenbe járó magyarok számát feltünteti, oly magas számokat mutat, hogy ily nagyarányú külföldön való nyaralást mégis sokallunk. Sokkal kevesebb is elég volna. Ezzel szemben azonban a külföldiek mindenhova eljutnak, csak hozzánk nem.

Azt hisszük, hogy nem mondunk semmi újat, se valami különöset, ha azt állítjuk, hogy van magyar ember, aki hites vezető lehetne Tírolban, azonban soha életében nem látta a Tátrát vagy Erdély bérzeit.

Ha azt a nagy pénzforgalmat tartjuk irányítóul, mely egyes látogatott fürdőhelyekről nyilvánosságra jut, akkor önkéntelenül élénk torlódnak a különböző bevételi források, melyek egy nagy nemzetgazdasági problémában folynak össze, melynek helyes és okos megoldása éppen oly fontos és szükséges, mint bármely más iparproblémáé.

Nálunk azonban nagy hiba az, hogy nem nemzetgazdasági szempontból fogják fel a nyaralást és fürdőzést és így az idegenforgalom emelését, hanem elégségesnek vélik egyes fürdőhelyek forgalmát egyedül hazafias szótokkal megalapítani akkor, midőn a vasutak folytán már valamiképpen bele tudunk illeszkedni a nemzetközi forgalomba is és így hazai fürdőzőinknek annál inkább hozzáférhetőbbé tesszük a kényelmes közlekedést. Azonban nem elég egyedül a közlekedés megkönnyítése, meg kell változni hazai nyaralótelepeinken és fürdőhelyeinken — tisztelet a kivételeknek — ama kezdetleges állapotoknak, melyek folytán általánosságban és részleteiben is képtelen felvenni a versenyt a modern hazai és külföldi fürdő- és nyaralóhelyekkel. A nyaraló közönség mindenkor megköveteli, hogy a fürdőhelyeken megtalálja a kényelmet és azt a szakértelmet, mely az igényeket minden irányban ki tudja elégíteni. Mert a főkérdés az a nyaralásnál, hogy meg-

kapjuk-e pénzünkért azt a hazai fürdőknön, amit külföldön nyújtanak? Ez nemcsak nagy, hanem merész kérdés is részünkről, akik a nagyközönséget szolgáljuk és mégis megbolygatjuk csak azért, hogy kimondhassuk, miszerint áruk tekintetében a legtöbb hazai fürdőben megtalálhatja a nagyközönség azt az átlagot, mely a külfölddel szemben megállja a versenyét.

Ennek bizonyítékául imé felsoroljuk dr. *Hankó* Vilmos „Magyarország fürdői és ásványvizei” című művéből nyert adatok alapján hazánk fürdőinek a lakásokra és élelmézesekre vonatkozó árabszárait, melyekből mindenki tájékozódást szerezhet: a hazai fürdők és nyaralók árviszonyairól, de egyúttal megerősítést is nyerünk arra nézve, hogy az áruk miatt hazánk fürdőibe bátran tódulhatna a nagy közönség.

Az árakra vonatkozó kimutatás a következő:

A Balaton.

a) Balatonfüred.

A vendéglőkben, az igazgatóság kezelése alatt álló szállókban, az árnyékos kertekkel környezett villákban mintegy 800 kényelmesen berendezett szoba áll a vendégek rendelkezésére. A szobák ára az uradalmi épületekben, az Ipoly-udvarban, a Grand Hotelben, az Erzsébet- és Klotild-udvarokban naponként 2—10 kor.-ig. A három utolsót fedett sétálóhely köti össze a gyógyteremmel, a Grand Hotel étkező termeivel és kávéházával. Napi ellátás (pensió) Wild Péter vendéglősnél személyenként 4 koronától fölfelé.

b) Siófok.

A szobák napi ára 2-40 kor.-nál kezdődik. Az elő- és utószezonban 40 százalékkal olcsóbb. A teljes ellátás a la carte étkezés mellett szobával együtt személyenként 10 koronára tehető. Pensiószerű étkezés naponként 7 korona.

c) Balaton-Almádi.

A fürdővendégek közül, aki csak az élelmezést veszi igénybe, 24 korona 50 fillért fizet. A nyaralóknak havi előfizetése ebéd és vacsorára — a Hattyu-vendéglőben — 72 korona; gyermeknek 40 koronával feladagra is elő lehet fizetni. Reggeli, ebéd és vacsora felnőtteknek 80 korona. Az előfizetés a gyógyétkezésre havonként 100 korona. A bérházban kisebb szoba 3 K. 40 fill., nagyobb 5 kor., egy pótágy 1 kor. 60 fill.

d) Balaton-Földvár.

A szobák napi ára 3 korona 20 fillértől 10 koronáig. Étlap árai: leves 20 fillér, marhahus mártással 60 fillér, főzelék 60 fillér, tészta 60 fillér, sült 120 fillér, egy liter asztali bor 100 fillér.

Szobaárak június 15-től július 1-ig és szeptember hóban 40 százalékkal mérsékeltebbek.

e) Keszthely.

A városban s a tó partján kényelmes szállók és vendéglők vannak.

f) Balaton-Fonyód.

A szobaárak egy hónapra 80 koronától feljebb. Étkezés 4 koronától feljebb.

g) Badacsony.

A gőzhajóállomás közvetlen közelében van a „Hableány” szálló, ebben nemcsak kényelmes szobákat, de jó ellátást is kaphatnak a vendégek. Jó szobák kaphatók a „Neptun” szállóiban is. A Hableány szállóban egy szoba (egy ágygyal) 30 frt egy hónapra; ugyanitt kétágyas szoba 38 frtért kapható.

Baldóc.

A lakószobák és ételek ára felte mérsékelt. A szobák ára naponként 1 kor. 60 fillértől 6 koronáig. Pensió (reggeli, ebéd és vacsora) személyenként 3 kor. 60 fillér. Gyermeknek 15 éves korukig felét fizetik.

Balf.

A szobaárak 2—4 korona között váltakoznak. Az étkezés étlap szerint, jutányos árak mellett történik: a közös étkezésnél 84 koronáért egy hónapra reggeli, ebéd és vacsora. Ugy a konyha, mint a pinze a fürdőtulajdonos ellenőrzése alatt áll.

Barlangliget.

A szobák ára naponként 1 koronától 4 korona 80 fillérig. Étkezni lehet étlap szerint vagy közös asztalnál. A közös asztal-

nál étkezve személyenként 2 kor. 40 fillér, teljes ellátásért hetenként 24 korona fizetendő.

Bártfa.

A részvénytársaság szállóiban és a magánvillákban 1061, kényelemmel berendezett szoba áll rendelkezésre. Szobaárak naponként: 1 frt, 2 frt, 2 frt 60 kr. A fürdőben van több vendéglő. Lakás az évad elején: június 20-áig, augusztus 20-ától kezdve a részvénytársaság szállóiban és pedig a „Deák” szállóiban, a „Széchenyi” szállóiban, az új gyógyházi szállókban és a „Viztorony” villában 30%-kal olcsóbb. Kiszolgálást az egyes szobákban naponként 30—40 fill., hetenként 1 kor. 40 fill.-től 2 koronáig. A nagyvendéglő tágas termeivel (villamos világítás) kitűnő vendéglős vezetése alatt áll. Étkezés étlap szerint vagy teljes ellátás mérsékelt áron, a vendéglősökkel kötött egyezményes ár alapján kapható. Az elő- és utó-szezonban egy személy teljes ellátása 8 koronába, a főszezonban 12 koronába kerül.

Biharfüred.

Az étkezés a közös asztalnál (reggeli, ebéd, vacsora) 3 kor., a gyermekek ellátása 2 kor. Egy szoba ára 0-60—1-20 korona.

Bikszád.

A szobák napi ára: 2—6 kor. Az étkezés közös asztalnál történik. Egy ebéd (5 fogás) 2 kor. Reggeli 48 fillér. Vacsora étlap szerint.

Borosznó.

Egy szoba, ágyneművel hetenként 4—10 frtig. Étkezés a közös asztalnál személyenként egy hétre 11 frt 20 kr. Gyermekek 10 éven alul 8 frtot fizetnek.

Bálványos-fürdő.

Teljes ellátás (pensió: szoba, reggeli, ebéd, vacsora, szolgálát) napjára 6—7 kor.

Borszék.

Az életviszonyok Borszéken megfelelőek a középosztály igényeinek és képességeinek. Az igazgatóság szállójában: a „Remény”-ben kifogástalanul berendezett szobák ára 2 koronától 7 koronáig váltakozik, a „Melik”-szállóban 2 koronától 5 koronáig; a heti árak olcsóbbak. Az élelmezés jó és olcsó. A „Remény” vendéglő megállapított árai: leves 20 fillér, pecsenye 0-90—1-40 kor., tészták 0-50—0-60 kor., sör egy nagy palack 60 fillér, bor literje 1-20 korona. Állandó bérletben vagy teljes pensió alakjában jelentékenyen (20 százalékkal) olcsóbb. A kisebb igényűeket azonban teljesen kielégítik a kisebb vendéglők is.

Buziás.

A szobák napi ára a fürdőszállókban 1 kor. 60 fillértől 6 koronáig. Kitűnő szolgálát és jó étkezés.

Büdöskő.

A szobák napi ára 80 fillértől 2 korona 80 fillérig. Teljes pensió 4 kor. 50 fillértől 7 koronáig.

Büdöspataki fürdő.

A szobák napi ára: egy ágygyal 1 kor. 20 fillértől 2 kor. 40 fillérig. Az élelmezés naponta személyenként 2 kor. 40 fillértől 3 koronáig.

Csiz.

A szobák napi ára 1 kor. 60 fillértől 6 koronáig. Ágyneműhasználat 60 fillér. Szolgálát hetenként 2—4 koronáig. A svájci házban 40—50—70 koronáért lehet egy hónapra szobát kapni. A fürdővendéglőben kapható havi abonement mellett teljes ellátás: reggeli, ebéd, vacsora 2 korona napi árért. Teljes napi ellátás 2 kor. 40 fillértől 4 koronáig.

Szentiványi Csorba-tó.

A szobák napi ára 3 koronától 8 koronáig. Teljes ellátás (lakás, reggeli: tea, kávé, csokoládé; ebéd 5—7 fogás; vacsora) 8 koronától 11 koronáig. A pensiót élvezők sok előnyben részesülnek. Reggeli 1 kor., ebéd 3 kor., vacsora 2 kor.

Czeméte.

A szobák ára egy hóra 30 koronától 60 koronáig. Ágynemű egy napra 50 fillér. Ebéd (4 tál étel) hetenként 16 korona, vacsora 10 korona, reggeli 2 kor. 80 fillér.

Daruvár.

A szobák ára 80 fillértől 5 koronáig. Első osztályú étkezés (reggeli, ebéd, vacsora) havonként 92 kor., másodosztályú 72 kor.

Előpatak-fürdő.

Étkezni 5 vendéglőben lehet; az ételek elkészítése fölötti a fürdőorvos mindenkor ellenőrzést gyakorol, a vendéglői árak mérsékelték.

Feketehegy.

Szobák ára két ágygyal naponként 1 korona 40 fillértől

2 korona 60 fillérig, ágynemű 4C fillér. Napi ételmezés 2 koronától 4 kor. 60 fillérig.

Erdőbénye.

Szobaár ágyneművel 2 koronától 3 korona 50 fillérig. Szolgálat 20 fillér. A közös étkezésnél 5 tál ételért 2 kor. fizetendő.

Felső-Bajom (Bázna).

Szobaárak 0 80—5 kor. Ebéd 1 kor. 80 fill.

Feredő-Gyógy (Algyógy-fürdő).

A szobák ára 1 20—4 kor. Az étkezés jó és nagyon olcsó. Pensió (teljes ellátás, fürdő, lakás) naponként 4 korona. Reggeli, ebéd, vacsora havonként 55 kor.

Felix-fürdő.

A szobák napi ára 1 60—6 kor. Az étkezés étlap szerint történik. Ebéd (4 fogás) 2 kor.

Fenyőháza.

Teljes napi ellátás személyenként 4 kor. Társas ebéd személyenként 2 korona. Szobaár: kis szoba napjára 2—3 korona, nagy szoba 4—5 kor. Szolgálat 30 fillér.

Gánócz.

A szobák napi ára 1 20—4 kor.-ig. Teljes pensió egy hétre 24 kor., egy napra 4 kor.

Gyertyánliget.

Szoba egy hónapra több személy részére 80 korona. Kis pensió 4 kor. Nagy pensió 5 korona.

Harkány.

A nagyszállóban 67 szoba áll rendelkezésre. Szobaárak 2—2 80 korona.

Hársfalva.

A lakóházakban összesen 100 szoba van. A szobák napi ára 1 20—4 koronáig. A konyha jó és olcsó.

Hévíz.

Szobaárak 2—3 60 kor. Az étkezés jó és olcsó.

Herkulesfürdő.

A szobák napi ára 1 kor.-tól 9 koronáig. A vendégek ételmezéséről 9 vendéglő gondoskodik.

Homoród.

A lakószobák (80 szoba) egészségesek, de berendezésükben csak azt nyújtják, amire szükség van. A vendéglő széles folyosója esős időben fedett sétahelyül szolgál; a szobák ára egy óra 4 4 koronától 60 koronáig, egy napra ágyneművel 3 korona. Ebéd 1 kor. 80 fillér.

Iglófürdő.

A közös étkezés ára (reggeli, ebéd, vacsora) 2 kor. 80 fill. Pensió (lakás, étkezés) 3 kor. Szobák heti ára 9 kor.-tól 38 kor.-ig.

Kászon-Jakabfalva.

A szobák napi ára 1 kor. 20 fillértől 2 kor. 40 fillérig. Étkezés napjára 3 korona.

Kereszténysziget.

A szobák egy hétre 10 kor.-tól 24 kor.-ig. Étkezés egy hétre személyenként 24 korona.

Kolopfürdő.

Szobaár: 2 kor. Egy heti étkezés 10 kor.-tól 17 kor. 50 fillérig.

Kolozs.

Szobaárak 2 kor.-tól 2 kor. 40 fillérig. Reggeli, ebéd, vacsora egy óra 60 korona.

Koritnicza.

Pensió-ár naponként (lakás, teljes ellátás, szolgálat) 8 korona. Szobaár 1 kor. 20 fill.-tól 8 koronáig.

Korond.

Szobaárak 80 fill.-tól 2 kor. 40 fill.-ig. Reggeli, ebéd, vacsora 2 kor. 40 fillér.

Lipik.

A szobák napi ára 1 kor. 60 fillértől 6 koronáig. Pensió egy óra 195 korona.

Kovácsna.

A fürdővendégek részére 400 tiszta, egészséges lakószoba áll rendelkezésre. A szobák napi ára 1 koronától 3 koronáig. Ebéd és vacsora személyenként 40—50 korona egy óra.

Lubló-fürdő.

Szobaárak 2 kor.-tól 6 kor.-ig. Étkezés a közös asztalnál: 2 kor. 60 fill.

Málnás.

A lakóházakban összesen 120 vendégszoba van. A szobaár: 1 koronától 2 kor. 40 fillérig. Reggeli, ebéd, vacsora 2 hétre 30 korona.

Marilla.

A pensió napi ára (mely magában foglalja a reggelit, ebédet, vacsorát, lakást és kiszolgálást) a főszaiban 6 50 és 9 korona között ingadozik (aszerint, amint az ebéd 4 vagy 6, a vacsora 2 vagy 3 fogásból áll). Ezen összegben befoglalják egy igen szép, tágas, egyszemélyes szoba ára is; megjegyzendő azonban, hogy a pensió ára alacsonyabb, ha a beteg a gyógyhelyet az elő- vagy utószobákban keresi fel, amíg a lakások amugyis 25 százalékkal olcsóbbak, vagy ha pedig egy kevésbé elegáns, de azért nagyon kellemes szobát kíván.

Palocs.

A fürdőépületekben és villákban több 100 szoba áll rendelkezésre. A szobák napi ára 1 kor.-tól 4 koronáig. Az étkezés étlap szerint.

Parád.

A szobák napi ára 80 fillértől 10 kor.-ig. Ebéd table d'hôte 2 kor. 40 fillér.

Pável-fürdő.

Az étkezés közös asztalnál vagy étlap szerint történik. Egész napi ellátás közös asztalnál 3 kor. Egy szoba ágyneművel 2 kor. 40 fill.-tól 2 kor. 80 fillérig.

Pöstyén.

Az intézet házaiban a szobák ára hetenként 12—30 kor. A gyógyház vendéglőben napi 3—5 kor.-ért teljes ellátás kapható. A Zöldfa-szállodában napi 5—7 kor.-ért csinos szobát és teljes ellátást kapnak a vendégek.

Radna-Borberek.

Szoba napjára 1 kor. 20 fillértől 5 kor.-ig. Szolgálat, takarítás 20 fill. Reggeli, ebéd, vacsora 3 kor. (Havonként 60 kor.)

Rajecz-fürdő.

A szobák heti ára: 8—20 kor. A konyha mind a három vendéglőben jó és olcsó.

Ránkfűred.

Társas ebéd 2 kor. A szobaár 1 kor. 20 fill.-tól 3 koronáig.

Savanyukút.

Lakás, ételmezés, fürdők, szoba- és fürdőszolgálat 60 kor.-tól fölfelé (hetenként).

Stoósz.

A szobák napi ára 1 kor. 40 fillértől 3 kor. 60 fill.-ig. Az étkezés közös asztalnál történik. Napi ellátás 3 K. 60 fillér.

Stubnya.

A szobák napi ára 1 kor. 20 fill.-tól 3 kor. 20 fill.-ig. Az étkezés jó és nem drága.

Szent-László fürdő.

A szobák napi ára 1 kor. 20 fill.-tól 5 kor.-ig. Az étkezés étlap szerint történik.

Szklénó.

Szobaár 1 K. 20 fill.-tól 3 K. 20 fill.-ig. Az ételmezés olcsó.

Szliács.

A szobák napi ára 1 kor. 60 fill.-tól 7 kor.-ig. Az ételmezésről négy vendéglő gondoskodik. Pensió (teljes ellátás, lakás stb.) az elő- és utóévadban egy hónapra 230 korona.

Szobráncz.

A lakószobák napi ára 1 kor. 20 fill.-tól 4 koronáig. Az ételmezésről két vendéglő gondoskodik. Az étkezés közös asztalnál történik.

Szováta.

Szobaár (ágynemű nélkül) 1 kor.-tól 5 kor.-ig. Egy ágynemű 70 fillér. A felső-szobáit vendéglőben ebéd és vacsora (egy óra) 60 kor. Az alsó vendéglőben olcsóbb.

Tarcsa.

A szobák napi ára 1 kor. 40 fill.-tól 7 kor. 20 fill.-ig. Az ételmezésről a nagyvendéglő gondoskodik.

Alsó-Tátrafürdő.

A szobaár egy hétre 30 kor.-tól 40 kor.-ig. Rendes pensió egy hétre (reggeli, 5 fogás ebéd, vacsora) 40 kor. Egy társas ebéd 3 korona.

Tátrafüred.

Szobaárak 2 kortól 9 kor-ig. Az elő- és utóidénybe teljes ellátás (lakás, reggeli, ebéd, vacsora) személyenként 36 kor-ért kapható. Teljes pensio (szobával) a Nagyszállóban 9 koronától felfelé. Egy ágyas szoba a Nagyszállóban egy napra 4 koronától, egy ágyas szalonszoba előszobával naponta 10 kor. Étkezés (reggeli, ebéd, vacsora) a Nagyszállóban naponként 8 korona

Uj-Tátrafüred.

Szobaár 3 koronától 6 kor-ig. I. oszt. pensio 6 kor., II. oszt. pensio 4 kor. 40 fill.

Tátra-Széplak.

Szobák napi ára 1 kor.-tól 5 kor. 60 fill-ig. Egy szoba ára az egész sasionra 80 kor.-tól 300 kor-ig. Az étkezés az étteremben és kávéházban étlap szerint vagy pensióban történik. A pensió heti ára 24 korona, s áll reggeli, ebéd és vacsorából. 4-5 fogásos teríték ára 2 kor. 40 fill.-tól 3 kor-ig.

Virágvölgy.

A szobák ára 1 kor. 20 fillértől 5 kor. 20 fillérig. Kötöny magyar konyha. Pensió (lakás, étkezés és kiszolgálás a főszaiszonban (július 1-től augusztus 31-ig) személyenként 36 kor. egy hétre, elő- és utó-szaiszonban 30 korona.

Sztojka.

A szobák napi ára 1 kor. 20 fill.-tól 3 kor-ig. Reggeli, ebéd és vacsora 2 kor. 40 fillér.

Tátra-Lomnócz.

Szobaárak 3 kor.-tól 7 kor-ig. Étkezés hetenkint 24 korona. Pensió (a szoba ára szerint változik) reggeli, ebéd és vacsorával együtt 10 koronától kezdve. Reggeli 1 kor. Ebéd 3 kor. 50 fill. Vacsora 3 kor. 50 fillér.

Torda.

A szobák ára 1-40—3 kor-ig. Ellátás 15 napra 24 korona.

Tusnád.

A szobák napi ára 2—8 kor-ig. Ebéd, vacsora egy óra 60 korona.

Turvékonyi és vámfalusi Máriavölgyi fürdő.

Szoba-ár 1—2 kor-ig. Ágynemű 40 fillér. Az étkezés jó és olcsó.

Thurzó-Füred.

A szobák ára 1-40—4-50 kor-ig. Pensió hetenkint 24 kor. Teljes ellátás (lakás, kiszolgálás, étkezés) 26 korona hetenkint. A fő-szaiszonban 32 kor.

Trencsén-Teplicz.

A szobák napi ára 1-20—12 kor-ig.

Vihnye.

A szobák napi ára 1-20—5-20 kor-ig. Az étkezés a nagy fürdővendéglő éttermeiben (reggeli, ebéd, vacsora) 3 korona, (a heti bérlet 20 kor.). Társasbéd személyenként 2 kor.

Vizakna.

Szoba-árak 0-80—3 koronáig naponként. Ebéd 1-20—2-40 kor-ig. Reggeli 50 fillér, vacsora 0-90—1-40 kor-ig.

Ezen kimutatás, mely magában foglalja hazai fürdőink lakás- és ellátási árainak hű képét, világosan rámutat egy olyan okra, hogy nem a drágaságban vagy olcsóságban kell keresnünk a különböző panaszok kuforrását, hanem ama rendszerben, — bátran rendszerelenségnek is nevezhetnénk — mely csak a mi fürdőhelyeinkben és nyaralótelepeinkben szokásos és divatos.

Csak egy rendszer uralkodik nálunk, mely elárulja a szakértelem egyformaságát és tunyaságát, sőt a legtöbb esetben a hiányát is. Nagy hibája ugyanis fürdőhelyeinknek, hogy csakis bizonyos rangú és rendű vendégek érezhetik jól magukat egyes helyeken és hiányoznak olyan fürdőhelyeink, ahol minden rangú és rendű ember jól érezné magát. Svájcban, Tirolban és egyéb frequentált idegenforgalmi helyen, aki keveset akar költeni, olcsón kap teljes ellátást, de ha valaki 20—30 frankot és többet akar naponta fizetni, az is megkapja az ellenértéket.

Ha ezen helyeken új vállalat létesül, úgy hirdetik, hogy lehetetlen tudomást nem venni róla; a menetrendeket, képes füzeteket százezerszámra osztogatják ingyen. Kötönyben kiszolgálják az embert és nincs rangkülönbség; a vendég vendég és minden azon fordul meg, meny-

nyit akar fizetni. Ugy kiszolgálják az embert mindenütt, mint bármely áruházban: pontosan, olcsón és szolidan. Amely hazai fürdőinket hasonló elvek vezérik, azok virágoznak; csak hogy e telepeken nem lehet helyet kapni a nagy forgalom folytán.

Éppen ezért az idegenforgalom emelésére az előbb említett *szakértelem* kívül még *tőke* is szükséges, melyhez, ha csatlakozik a kartársi *összetartás*, akkor lehet csak nálunk az idegenforgalom emeléséről komolyan beszélni.

Olcsó pénzembereknek kellene összeülni, akik elég pénzt raknának össze fürdőtelepek létesítésére, meglevők kibővítésére és ha olyan szakképzett emberek alkalmaznának, akik az idegenforgalom emelését teljesen értenék, akkor egészen más képet öltene a magyar fürdőügy és így az idegenforgalom emelésének kérdése is.

A fürdőtulajdonosok az idegenforgalom emelését nagyban előmozdíthatnák méltányos bérleti szerződések kötésével, a hatóságok pedig támogathatnák a fürdőügyet azzal, ha a látogatott fürdőkben betiltatnák azokat a dáridókat, melyek a pénzhiány vágyó fürdővendégeket nemcsak zaklatják, hanem a legtöbb esetben a hazai fürdőtől elriasztják.

Állam, hatóság, magántulajdonos és bérlő tekintse közkincsnek a birtokában levő vagy bérletét képező fürdőhelyeket. Szükséges, hogy az állam, hatóság, magántulajdonos és bérlő lemondjon arról a hatalomról, melyet mint birtokos az ő jogos területén joggal gyakorolhat, mely joggyakorlat azonban nálunk, sajnos, többnyire kiváltságosaknak nyújt olyan előnyöket, melyeket minden egyes vendégnek egyformán kellene élveznie. Támogatást, erkölcsi és anyagi áldozatot, illetve befektetést vár joggal a magyar fürdőügy az illetékes tényezőktől; mi pedig, mivel csak szakszempontról foglalkozunk az idegenforgalom kérdésével, kapcsolatot akarunk teremteni szakértársákkal, fürdővendég őseinkkel oly czélból, hogy az egész országból a közvetlen forrásból nyerjünk adatokat és felvilágosításokat, hogy elvethessük a komoly munka magját abba a talajba, melyből — kellő, gondos és ésszerű művelés mellett — idővel egy nagy és életrevaló nemzetgazdasági kérdés megvalósítása kelhet életre.

Talán egy kissé el is tértünk jelentésünkben attól a czéltől, melyet tulajdonképpen kitűztünk magunknak, azonban kötelességünknek tartottuk hivatalos jelentésünk beterveztése előtt rámutatni arra, hogy az idegenforgalom emeléséhez e három tényező: pénz, szakértelem és kartársi összetartás feltétlenül megkivántatik. Az üzletek pénzügyi részéhez szövetségünknek és így szakosztályunknak sem lehet hozzászólása, mert mint erkölcsi testület pénzügyekkel nem foglalkozhatunk. Azonban a szakértelem és kartársi összetartás oly két fontos tényező, mely már a mi érdekköreinkbe vág és ha sikerülend a szegedi közgyűlésből folyólag a közvetítésügyi és tanonczszak kttatási osztálylyal egyetemben szakosztályunknak oly összeköttetéseket létesíteni, melyek alapján szakképzett kartársainknak biztosíthatunk a fürdőügyek fejlődésében bizonyos posztiókat, ha sikerülend a fürdővendéglősöket, kiknek legnagyobb része eddig nem is ismeri szövetségünket, a kartársi összetartás előnyeiről meggyőzni, hogy ezt megalapítva, ápolhassuk és fejleszthessük, akkor oly eredményt fogunk elérni, mely az idegenforgalom emelésének kérdését egy csapással előbbre vinné.

Mert pénzzel, szakértelemmel és összetartással győzhetünk és meghódíthatjuk nemcsak a hazai, hanem a külföldi közönséget is.

Ezek után engedjék meg tisztelt kartársaink, hogy ráterjünk jelentésünk azon részére, mely feladataink végrehajtását körvonalozza ebben az eszendőben.

Tisztelt Közgyűlés!

Idegenforgalmi osztályunk ezidei munkássága a gyakorlati célok megvalósíthatása szempontjából főleg elméleti téren mozgott és így az idei közgyűlésnek újabb befejezett eredményekről legnagyobb sajnálatunkra nem számolhatunk be.

Az elmúlt évben szakosztályunk feladatai közé tartozott:

1. A „Szállodai és Szállóvendéglői Czimtár“ kijavítása oly értelemben, amint azt győri kartársaink nevében *Kuster Géza* kartársunk a szegedi közgyűlésen indítványozta, t. i. hogy a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium útján kérjük meg az egyes városok hatóságait, hogy a szövetségünk által kiadott czimtárból töröljék a zugszállodákat, az alkalmi mulatóhelyeket és bordélyházakat, hogy a második kiadás teljesen megfeleljen ama hivatásának, hogy az utazó közönség célzait tisztán szolgálja. Az így beérkezett és feldolgozott anyagot azután be kellett volna hivatalból küldenünk az ipartársulatoknak, hogy a még így is fenmaradó esetleges hibákat javítsák ki.

2. Tájékoztatót kellett szereznünk *Kommer Ferencz* tagtársunk indítvány alapján a külföldi nagyobb képes lapok hirdetési áráiról, hogy tájékoztatást nyerjünk, vajjon mennyibe kerülne a legelőkelőbb külföldi lapokban hazánk szép vidékeinek állandó ismertetése.

3. A tanonczügyi, közvetítésügyi és az idegenforgalmi szakosztálynak együttesen ki kell dolgozni oly javaslatokat, melyek alapján a nyári fürdőző közönség részéről felhangzó jogos panaszok a fürdőtulajdonos, bérlő, a személyzet és a fürdőközönség kölcsönös megelégedésére a méltányosság szempontjából legyenek elintézhetők.

4. Szakosztályunk tervbe vette, hogy a „Szállodai, és Szállóvendéglők Czimtára“ második kiadását ki fogja bővíteni a vendéglősök és kávéosok czimtárával is, hogy egész szakiparunk hü tükrével szolgálhassuk az idegenforgalmat.

Ez a négy nagy feladat háramlott reánk ebben az esztendőben és ha csak az előkészítések stádiumáig jutottunk el, ennek nem az volt az oka, hogy szakosztályunk nem dolgozott, hanem akarattunk, munkánk és törekvésünk végrehajtása a mai viszonyok folytán hájtórést szenvedett.

Ugyanis a czimtár újabb összeállításánál a magas kormány támogatása nélkül tehetetlenek vagyunk, mert a czimirodak útján beszerzett anyag nemcsak megbizhatatlan, hanem oly költséges is, hogy szövetségünk mai taglétszámából befolyó egész évi befizetések sem fedeznék még a levélbélyeg költségeit sem és a szövetség törzsvagyonát szakosztályunk érintetlenül óhajtja hagyni. De nemcsak a mai zavaros viszonyok kényszerítettek bennünket a tétlenségre, hanem a második kiadás megismétlése ebben az esztendőben fölöslegesnek is mutatkozott, mert tuduakkal a szövetség birtokában még mindig van egy pár ezer példány az első kiadásból és a központi elnökség készséggel bocsájtja ezeket rendelkezésére tisztelt tagjainknak, ha ilyenért levélben az elnökséghez fordulnak.

Mindezen körülmények daczára szakosztályunk intenzív munkával végrehajtotta az összes előkészületeket és elvégezte mindama feladatokat, melyek az újabb czimtár összeállítására szükségesek és csak az alkalmas időre várunk, hogy a szakosztályunkon kívül álló tényezőknél is megtehessek a kellő lépéseket, hogy biztosan elérhessük célunkat.

Nagyon természetes, hogy a vendéglősök és kávéosok czimtára is szoros összefüggésben áll a második czimtár kiadásával, ennél fogva eme kiadványt is az előző okok késleltetik.

Az előadottak alapján kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy szakosztályunknak a czimtárra vonatkozó fentebb vázolt előkészítő munkálatairól, melyeknek óriási halmazatát, amilyenek a kérdőívek, a kérdőíveknek meggyék szerinti beosztása, mindannyi hivatalos akta bemutatása nélkül sziveskedjék tudomást szerezni. Sőt ezirányu munkálatunkban nemcsak a szives tudomásvételt kérjük tisztelt tagtársainktól, hanem igen értékes támogatásukat is igénybe óhajtjuk venni a czimtár elkészítése előtt. Ezért is azon reményünknek adunk kifejezést, hogy midőn most már a szállodások, vendéglősök és kávéosok czimtára kinyomatása előtt a korrekurákat rendelkezésükre fogjuk bocsájtani, szakosztályunk oly lelkiismeretes munkatársakat nyer szaktársainkban, akik velünk karöltve segítik hazánkban az idegenforgalom emelését szak szempontból fokról-fokra fejleszteni és előbbre vinni.

Feladatunk második részét végrehajtottuk és bekértük azon külföldi illusztrált lapok árait, melyekről tudjuk, hogy az egész művelt világon elterjedtségnek örvendenek és így ezekben előreláthatólag hazánk szép vidékeinek alkalmas módon való ismertetése bizonyára felénk terelné a külföldi utazóközönség egy részét.

Ezen árajánlatokból azonban arról győződünk meg, hogy a nagy költségeket egyedül a mi szakiparosaink nem viselhetik, ha intenzív módon akarjuk az illusztrált lapokat igénybe venni, — gyér ismertetés teljesen értéktelen volna — ennél fogva azon eszme foglalkoztatott bennünket, hogy nem-e volna czélszerű a hazai fürdőket és városokat belevonni ezen speciális érdekelttségbe. Ám a kérdés megoldása oly nagy horderejű, hogy mi a tisztelt közgyűlés plenuma elé terjesztjük e kérdés megvitatását és kérjük tisztelt tagtársainkat, hogy akár szóval most a közgyűlésen, akár írásban a közgyűlés befejezése után támogassák szakosztályunkat, tehát szövetségünket tanácsaikkal, tapasztalataikkal, mert csak így lehetünk igaz és hü végrehajtói az összes feladatoknak, melyek döntésre várnak.

Áttérünk most tisztelt közgyűlés mult évi indítványunk ama részéhez, mely feladatunkká tette, hogy a tanonczügyi és közvetítésügyi szakosztálylyal együtt dolgozzunk ki oly javaslatokat, melyek lehetővé tennék ama jogos panaszok és bajok orvoslását és megszüntetését, melyek nálunk minden alkalommal felhangzanak, ha a magyar fürdőügyről beszélnek vagy írnak.

Röviden akarjuk vázolni ama irányelveket, melyek bennünket ez indítvány megtételénél vezéreltek.

Ha figyelembe vesszük szakiparunkban a helyközvetítés kérdésének hosszú tüzes vonalként való végigvonulását, akkor önkénytelenül eszünkbe jutnak ama sok és szép beszédek, melyek ebben az ügyben főnökök és alkalmazottak részéről évek óta elhangzottak.

Szövetségünk aradi közgyűlése, majd utóbb újabb egy igazgatósági határozat alapján mi az állami közvetítő útján kívánjuk e kérdés megoldását. Ahhoz azonban, hogy ezt gyakorlatilag megvalósítsuk, nézetünk szerint egy enquettet kellene összehívni az érdekelt pinczárség részéről is és reméljük, hogy így módunkban lesz a másik érdekelt helyről is meghallani az észrevételeket, melyeknek respektálható részét mi is készséggel magunkévá vesszük. Főnökök és alkalmazottak így kicserélvén eszméiket, a gyakorlati megvalósítás felé visszük ezt a kérdést oly formában, hogy módunkban legyen szakképzett személyzettel ellátni nyaralóhelyeinket és fürdőtelepeinket.

Ily irányban óhajtotta szakosztályunk igénybe venni a közvetítésügyi szakosztály támogatását és amint az elnökség évi jelentéséből méltóztattak hallani, ebben az ügyben az előmunkálatok folyamatban is vannak.

Amit pedig a tanonczügyi szakosztálytól, ettől az

általánosan működő és össziparunk örök háláját megérdemlő szakosztálytól kérünk, ugyancsak belevág szakiparunk továbbfejlesztésébe és így közvetett módon az idegenforgalom emelésének igen hathatós előmozdítója volna.

Mérsz kérelem ez, tisztelt közgyűlés, melylyel ezen tevékeny és gyakorlati sikereket felmutató szakosztályhoz fordulunk, de ha a célzott tartjuk szemünk előtt, ha figyelembe vesszük e szakosztály eddigi működését, akkor az lebeg szemünk előtt, hogy sokkal nehezebb feladatot oldott meg e szakosztály az iskolák alapításával és fejlesztésével, mint aminő nehezségnek látszik azon újítás, melyet mi tisztelettel bátrak vagyunk előterjeszteni.

Ugyanis tapasztalatból tudjuk, hogy azon ifjak, akik szakiskoláinkat végzik, szakképzettségüknel fogva általában iparunk fejlődésének képviselői a nyilvánosság előtt. Ámde hány olyan tudományosmjas ifju lépett a mi rögös pályánkra, akik magukon kívül álló okoknál fogva nem tudták elsajátítani mindazt a tudást, amire áhitoznak. Ennélfogva nézetünk szerint gyakorlati haszonnal járó újítás volna, ha a kereskedelmi esti tanfolyamok módjára, felnőt alkalmozottaink részére rövidebb ideig tartó kurszusokat nyitnánk a központban, hogy a kellő tudás elsajátítása után azok az ifjak is kivigyék az életbe mindazt, amire egy kvalifikált szakiparosnak feltétlenül szüksége van.

A részletekről és kivitelről annál inkább sem szólnunk, mert ezek esetleges végrehajtására egyedül a szakoktatási osztály hivatott. Azonban, hogy mennyire beletartozik az idegenforgalom emelésének keretébe ez a fontos újítás is, azt a tisztelt kartársak bölcs belátására és megítélésére bizzuk. S ha anyagilag gyenge is szövetségünk, nézetünk szerint a beiratási díjakból, az iskola-pénzekből, a pinczéregyletek és szövetségünk anyagi támogatásából egy ilyen felsőbb pinczértanfolyam fenntartható volna.

Azt hisszük tisztelt közgyűlés, hogy ezen iparunkra mélyen kiható újabb alapítással nemcsak Győr városa iránti hálánknak adunk kifejezést, midőn éppen a Dunántul egyik legelőkelőbb helyén vetjük fel ez eszmét, hanem egyszerre rohamosan visszük előbbre szakiparunk fejlődését is azzal, hogy lehetővé tesszük azok részére is a szaktudás elsajátítását, akiknek erre eddig még nem volt alkalmuk. Midőn így karöltve a felsorolt két szakosztálylyal szántjuk szakiparunk földjét, az elvetett mag termését a mi osztályunk azután feldolgozva, az idegenforgalom emelésének szolgálatára fogja bocsájtani.

Elérkezünk jelentésünk azon részéhez, melyben egy nemzetközi újításról számolhatunk be. Ugyanis a „Nemzetközi Szállodások Egyesülete” egy sürgőnschémát adott ki tagjai részére oly célból, hogy a külföldi utasok sürgőnyileg az eddigi költséges ár helyett olcsóbb áron rendelhessék meg a szállodákban a lakást. A tisztelt közgyűlés tagjainak itt eredetben rendelkezésére bocsájtunk egy-egy példányt oly célból, hogy azt tanulmányozva oly irányban határozunk, vajlon szükségesnek tartja-e a tisztelt közgyűlés a magyar nyelven való kinyomatást. Meg kell jegyeznünk, hogy ezen Code telegraphiqu célja az, hogy az utasoknak díjtalanul szétosztassanak és hogy ezeket akár a bel-, akár a külföldi forgalomban vendégeink használhassák.

Ezek után kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy jelentésünket sziveskedjenek tudomásul venni és szakosztályunk utján szövetségünket mindama támogatásban részesíteni, amire jelentésünkben megkértük tisztelt kartársainkat, hogy munkálataink gyümölcsét minél előbb és minél nagyobb mértékben élvezhessük.

Végezetül van szerencsénk a tisztelt közgyűlés elé

a következő kérdéseket előterjeszteni szives határozathozatal czéljából:

a) Helyesnek és szükségesnek tartja-e szövetségünk közgyűlése, ha hazai szépségeinknek a külföldi lapokban való ismertetése czéljából a városokhoz, fürdőtulajdonosokhoz és bérlőkhöz beadványokkal fordulunk oly célból, hogy együttesen (collective) viseljük ezen ismertetések költségeit?

Ha a tisztelt közgyűlés ezen kérdésben álláspontunkat magáévá tenné, akkor kérjük e pontnál határozatilag azt is kimondani, hogy a tisztelt közgyűlés a munkálatok végrehajtásával a központi elnökséget bizza meg az idegenforgalmi osztály belevonásával.

b) Minő álláspontot foglal el a tisztelt közgyűlés a jelentésünkben felsorolt helyközvetítési osztály által egybehívott pinczérerquettel szemben és a javaslatba hozott új pinczértanfolyammal szemben, melynek végrehajtásával a tanonczügyi szakosztály volna megbízandó?

c) Szükségesnek és czélszerűnek tartja-e a tisztelt közgyűlés a nemzetközi szállodások által forgalomba hozott sürgöny-kulcs kinyomatását és tagjaink közötti terjesztését?

Az előadottakkal kimerítettük ezidei anyagunkat és jelentésünket azon hő óhajunkkal fejezzük be: vajha a magyarok Istene engedné meg, hogy az idegenforgalom emelését czélzó munkálatainkat siker koronázza és hogy ebből összes kartársaink újabb és újabb erőforrást nyerhessenek ama küzdelmekhez, melyekből szakiparunk minden egyes tagjának bőven kijut a modern élet versenye és követelményei folytán!

Budapest, 1905 augusztus 19-én.

Barta Béla
jegyző.

Stadler Károly
elnök.

A közgyűlés a jelentést a benne foglalt összes indítványokkal, melyek pontonként terjesztettek elő, együtt egyhangulag elfogadta és érvényesítés czéljából a központi igazgatóságához utalta.

A napirend következő pontjai értelmében Willburger Károly helyettes főpénztáros terjesztette elő ezután a szövetség 1904—1905. évi zárószámadását, amely szerint a szövetség vagyona 6872 K. A közgyűlés a felügyelő bizottság tagjai által felülvizsgált zárószámadást helyesléssel tudomásul vette és az elnök indítványára a fölmentvényeket egyhangulag megadta.

Lapunk t. előfizetőinek jogügyi kérdésekben jogügyi munkatársunk tanácssal díjtalanul szolgál. <<<<

HIRMANN FERENCZ

REZÁRUGYÁRA

BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCZA 7—9.

Készít sörkimérő készülékeket, bor- és sör-szivattyukat, bor- és sör-csapokat és mindennemű pinczegazdasági cikkeket.

Elvállal régi szénsavas készülékek légnyomásra való átalakítását.

==== Megrendeléseknél kérjük tisztelt olvasóinkat mindig lapunkra hivatkozni. ====

Szállodás, vendéglős és kávék urak szíves figyelmébe.

TELEFON 10-71.

TELEFON 10-71.

ELFER DEZSŐ

Budapest, VII., Dohány-utca 39.

Hatóságilag engedélyezett elektrotechnikai, villanyvilágítási vállalat és mechanikai műintézet.

A Konradty-fele „Korona“ jegyű ivlámpaszemek, Körting & Mathiesen r.-t. ivlámpáinak képvisellete és gyári raktára. Ivlámpák, villamos dynamók és motorok kölcsönzőintézete. Készít villamos világítási és erőátviteli berendezéseket, telefon, villámhárító és villamos esengetyűk bevezetését. Ivlámpák és házak karbantartása. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Inspekezió éjjel 11 óráig.

Inspekezió éjjel 11 óráig.

MATTONI-FÉLE
GIËSSHÜBLER

legjobb asztali- és üdítő ital,

kítűnő hatásának bizonyult köhögésnél, gégehaloknál, gyomor- és hólyaghurtnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

Mattoni
Henrik
Budapest,
Teréz-körút 37.

Littke „Casinó“ pezsgő

külön töltés.

BUDAPESTI FŐRAKTÁR:

IV. ker., Szép-utca 3.

TELEFON 10-85. sz.

Indítványok.

I. A „Somogyvármegyei vendéglősök és korcsmárosok egyesülete“ indítványai.

A „Magyar Vendéglősök Orsz. Szövetsége“ tekintetes elnökségének.

Budapest.

A Magyar Vendéglősök Orsz. Szövetsége közgyűlési megívójában foglalt napirend VI. pontja értelmében van szerencsénk a következő indítványokat bejelenteni.

1. Egyesületünk indítványozza, hogy a Magyar Vendéglősök Orsz. Szövetsége tegye magáévá a buteliámérok elleni mozgalmat, akik a korlátlan italmérokkel versenyeznek, a törvényeket nem respektálják, sőt kijátszák, ami által a tulterhekkel küzdő italméroknek tetemes kárt okoznak.

2. Egyesületünk indítványozza, hogy a Magyar Vendéglősök Szövetsége tegye magáévá az egyesületünk által már is megindított, sőt a kaposvári pénzügyigazgatóságához is beterjesztett ama

kérvényünket, hogy a mézsöréllárásítás fogyasztási adó alá vonassék. Mert, mint az a kaposvári vegyészeti állomás által kiadott bizonyítvány igazolja, a mézsörben nagymennyiségű alkohol foglaltatik, amiért is a vásáros nép a mézsört majd úgy fogyasztja, mint a közönséges sört és számtalan nagyobb mennyiségű mézsört fogyasztó ember a mézsörtől teljesen részeg.

3. Egyesületünk indítványozza, hogy a Magyar Vendéglősök Orsz. Szövetsége hívja fel azon vendéglősegyesületeket, ipartársulatokat stb., melyek ez idő szerint még nem tagjai az orsz. szövetségnek, hogy legyenek ennek tagjaivá, továbbá fejtsen ki a szövetség akcióit az iránt, hogy azon megyékben, melyekben még ezidő-szerint vendéglősegyesület vagy ipartársulat nem létezik, ilyenek létesüljenek, mert csak így lehet az orsz. szövetséget közös akarral támogatni s egy megindított országos mozgalmat könnyeben megvalósítani. Maradtunk teljes tisztelettel.

Kaposvár, 1905 aug. 28-án.

Máyer Bercei,
jegyző.

Grünwald Mór,
elnök.

A közgyűlés a somogyvármegyei vendéglős egyesület által a zárt palackmérők ellen indítványozott mozgalmat mellőzte, ellenben a méz-sör elárúsítást megadóztatni kívánja és a szövetség szélesebb körű propagálását javasolta.

II. Springer József (Budapest) indítványa.

A „Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége“
Tekintetes Elnökségének

Budapest.

A múlt évben Szegeden tartott szövetségi közgyűlés elé a „Budapesti korcsmárosok Ipartársulata“ nevében, mint ennek a társulatnak ezidőszert is elnöke, indítvánnyal járultam aziránt, hogy a szövetségi közgyűlés foglalkozzék a vendéglősök és korcsmárosok részére alakítandó országos fogyasztási hitelszövetkezet eszméjével, a szövetség igazgatósága vegye kezébe az ügyet és valósítsa meg az eszmét.

A közérdekű indítvánnyal nem volt nagy szerencsém, mert a szövetség igen tisztelt igazgatósága feltételhez kötötte magát az ügygel való foglalkozását is és pedig oly feltételhez, amit teljesíteni nem áll módomban. Tehát a szövetség igazgatósága érdemben nem is foglalkozott az indítvánnyal.

Azóta egy év telt el, mely idő alatt ebben az ügyben sokat, de talán az egész munkát is lehetett volna elvégezni. És mint-hogy az eszmét a kisebb existenciájú korcsmárosok érdekében nemcsak tűdvőnek, hanem megvalósíthatónak is tartom, mint-hogy továbbra a vendéglősök és korcsmárosok országos fogyasztási és hitelszövetkezetét nagyfontosságú közgazdasági intézménynek is tartom, minthogy végül ennek az ügynek tanulmányozása, illetve megvalósítása a magyar vendéglősök szövetségének feladatává tartom: a kisebb üzletű és a megélhetésre nehéz küzdelmet kifejtő korcsmáros iparosok érdekében a szóban forgó ügyet ismét napirendre hozom és pedig mint a saját (egyéni) indítványomat és kérem azt a Győrtől tartandó szövetségi közgyűlés elé terjeszteni.

Indítvány.

Mondja ki a Magyar Vendéglősök Országos Szövetségének Győrtől tartó közgyűlése, hogy hozzájárul a vendéglősök és korcsmárosok országos fogyasztási és hitelszövetkezet létesítéséhez és utasítja a szövetség igazgatóságát, hogy az indítványt a szakkörök bevonásával mentől előbb, de legkésőbb egy éven belül hajtsa végre.

Indokaim a következők: 1. A jelzett szövetkezet létesítése által a közép és kisebb korcsmárosok abban a gazdaságilag igen előnyös helyzetbe jutnak, hogy italszükségleteiket a szövetkezet útján közvetlenül a termelőtől szerezhetik be és így már a bevásárlásnál jóminőségű italok birtokába jutása mellett feltétlenül olcsóbb árakat érnek el. 2. Ennek lehetővé tétele mellett megmentjük az országban levő nagyszámu korcsmárosokat a bor és egyéb italokkal kereskedők nyereszkesedő kihasználásától és őket ezáltal, mint iparosokat anyagilag függetlenné tesszük. Az a haszon tehát, ami a korcsmárosok révén az italkereskedők zsebébe vándorolt eddig, a korcsmárosoknak maradna meg és a mai gazdasági viszonyok és a folyton emelkedő adók és illetékek, a folyton emelkedő lakbér és a folyton dráguló élelmiczkékek tekintetbe vétele mellett, nagyon is rájuk fér.

3. A fogyasztási szövetkezet útján tehát sokkal olcsóbban szerezhethetjük be a kimerés alá kerülő bort, sört, pálinkát és borvizeket és amellétt válogathatunk a minőségben is, de ugyancsak olcsóbban juthatunk egyéb szükségleteinkhez is, ilyen a hus, liszt, zsiradék, burgonya, cukor, kávé, fűszerek, rizs, hagyma, zöldség stb., valamint a tüzelőanyaghoz is. És minden szükségleti cikkünk elsőrendű és olcsóbb lehet, mert közvetlen a termelőtől, tehát első kézből szerezzük be nagyban és nem leszünk kénytelenek a közvetítő kereskedelemnek is adózni. De magára a termelőre is előnyösebb ez az állapot, mert ő is felszabadul a közvetítő kereskedelem költségei alól. A szövetkezet közgazdasági

— Hirdetési rovatunkat lapunk olvasóinak becses figyelmébe ajánljuk. —

előnye tehát nyilvánvalók, de különösen a kisebb üzletű kártsáink anyagi és gazdasági érdekei nyernének igazán megérdemelt istápolást, mit az országos szövetség egyéb közhasznú tevékenysége mellett kötelezőségének tekintem.

Tisztelt közgyűlés! Ha valaki ismeri a kisebb kocsmárosok megfeszített küzdelmét a mindennapi kensérért, a családfenntartásáért és a tőlük követelt terhek elviseléséért — úgy én ismerem. És csupán hangsúlyozni óhajtom, hogy a kisebb existenciájú kocsmárosokat mindenki tetszése szerint bánthatja az éjjeli őről elkezdve a pénzügyi hatóság többféle és többoldalú közegéig. Az adó- és illetékkivető-bizottságok folyton nagyobb terheket raknak vállalkúra, mindehhez járul még a különböző érdekecsoportok és kartellek által teremtett tisztességtelen verseny is és nincs ez országban senki, ki a kisebb kocsmárosok helyzetével törődne, aki őket megvédené és aki sorsukkal azonosítaná magát. Pedig mindnyájan aránylag a legtöbb közterhet viselik, mindnyájan becsülettel polgári édes háznaknak. Ezek a szempontok vezetnek indítványom megtételére, ezek az indokaim, kérem a tisztelt közgyűlést, méltóztassék indítványomat egyhangulag elfogadni.

Kartársi üdvözléttel maradtam.

Budapest, 1905 augusztus 31.

Springer József,
kocsmáros.

A közgyűlés ezen indítványt, tekintettel arra, hogy a szövetségi alapszabályok minden spekulációszerű üzleti vállalkozást eleve kizárnak, s a szövetség vagyona kétes és bizonytalan üzleti vállalkozásba nem közzétehető, az indítványt *Gundel János, Hauer Bertalan, Priváry Pál* hozzászólása után egyhangulag eljelti, illetve mellőzni határozza.

III. Radocsay Imre (Pécs) indítványai.

Pécsett, 1905 szeptember 2-án.

A „Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége”
tek. központi igazgatóságának

Budapest.

Tekintetes Igazgatóság!

Alulírottak, mint az orsz. szövetség újonnan belépett tagjai, bátrak vagyunk a tek. igazgatósághoz a következő indítványokat — azon alázatos kérelem kapcsán — betérjeszteni, miszerint kegyeskedjék azokat, mint országos érdekeiket a közgyűlésre tárgyal kitűzni.

1. A pénzügyminisztériumnál lépések az iránt, hogy mindazon városokban, melyekben ötvennél több vendéglős és kocsmáros van, *ugy az italmérési illeték, mint a jövedelmi adó-kivető bizottságba 2—2, az ipartársulat által évről-évre választott ipartársulati tag neveztessek ki bizottsági tagul. Indokok:* Daczára, hogy a vendéglősök és kocsmárosok képezik ugy az állam, mint a város egyik legtöbb adót kivető osztályát, az adó-kivető bizottságokban országszerte csak alig van vendéglős. Nagyonbrészt gazdag kiváltságosak ülnek a bizottságokban, miáltal — nem ismervén a vendéglősök üzletforgalmát — számtalaniszor megtörténik, hogy míg egyesek jövedelmükhöz képest alig fizetnek adót, mások azzal tudnak terhelve. Ezen visszás állapotot igazságtalan adó-kivetést — szerény véleményünk szerint — úgy végül megszüntethetőnek, ha miniszteri rendelettel elrendeltetnék, hogy mindennemű adó- és illetékkivető bizottságba küldetnék ki tagul az ipartársulatok által.

2. A pénzügyigazgatóságok a törvény által előírt, a lakosság létszáma arányában megállapított létszám felett engedélyt ne adhassanak. Minden kocsmasengedélyért benyújtott kérvény elintézésé előtt az ipartársulat véleménye kérésű ki, s ha a döntés ez utóbbinak nem felel meg, joga legyen az ipartársulatnak azt bélyegmentesen a pénzügyminiszterhez megfellebbezni. **Indokok:** A törvény előírja, hogy 40000 lakossal bíró városokban minden 500 lakosra egy kocsmas engedélyezhető. A pénzügyigazgatóságok, hogy több italmérési illetéket és jövedelmi adót érhesseken el, nemcsak hogy figyelembe nem veszik a törvény e rendelkezését, hanem annyi engedélyt adnak ki, amennyi csak kérve lesz, miáltal csak a tisztességtelen verseny idéztetik elő. Ami az ipartársulatok véleménye kikérését illeti, szerzett szomorú tapasztalataink késztetnek arra, hogy a beavatkozásra illetékes helyen jogot és alkalmat keressünk. Megtörtént ugyanis, hogy protekciójú útján oly egyén is kapott kocsmajogot, akit a társadalom — másutt — kizárt a maga kebeléből. Az illető kocsmát nyitott, nevélegesen olcsó áron árusított, adása maradt hitelleződínek, sőt nem fizette ki adóját, illetéket, fogyasztási adóját sem. Az államnak nem volt haszna, de a szomszéd kocsmárosok érzékenyen megkárosodtak, de az illető a hitelt is megingatta, sőt ami a fő, kocsmárosok azóta ugy a pénzügyigazgatóság, mint a fogyasztási adóhivatal részéről folytonos zaklatásoknak vannak kitéve.

3. *Bornagykereskedőknek ne adassék kocsmái és palackbor árusítási engedély, a meglevők vonassanak be, ha pedig ez nem volna keresztülvihető, a kocsmái engedéllyel bíró bornagykereskedők ne egyezhessenek ki a fogyasztási adóra nézve.*

Indokok: A kocsmajoggal bíró bornagykereskedőknek — tisztelet a kivételnek — két egymással levő pinczéjük van. A nagyobb pinczére nézve a fogyasztási adóhivatallal vannak egyezve, ebben tetszésük szerint pinczézhetnek, anélkül hogy ellenőrzve volnának. A kocsmái pinczéjükben eladott mennyiség után fizetnek fogyasztási adót, de hogy hogyan, kiviláglik abból, hogy bár egy hordó volt a kocsmái pinczében náluk ugy a borkereskedőnél, mégis ötféle bor került a vendég elé és bár legkevesebb 25—35 hektoliter bort ad el évente, az elmúlt évben 80 kor. fogyasztási adót fizetett. Eltekintve attól, hogy ezáltal ugy az állami, mint városi háztartás a fogyasztási, jövedelmi és pótdadónál károsodnak mert fogyasztási adót alig fizetvén potom áron szállítják boraikat üvegekben nemcsak magánvendőknek, hanem — mi még nagyobb baj — korlátolt kimerési joggal bíró szatócsoknak is, kik az így szállított borok után szintén nem fizetnek fogyasztási adót és sokkal olcsóbban árusítják boraikat, mint mi — alig lévén regiejük — még mindig nálunk többet nyernek, kik óriási terheink alatt majdnem összeszereskedünk.

4. *Kifőzésekhöz iparendély legyen váltandó: ezek tulajdonosai fizessenek iparkamarái és jövedelmi adót. Indokok:* A kifőzések országszerte gombamódra szaporodnak, min nem is csodálkozhatunk, hisz egy jó kifőzés többet jövedelmez egy jólmő vendéglősnél, mert míg a vendéglős óriási házbért, illetéket, adót fizet, személyzetet tart, világításért, fűtésért, a pompás berendezésért és annak jókarban tartásáért óriási összegeket fizet, addig a kifőző saját lakásán — mely után csak közönséges házbért fizet — 2—3 vendéget egy szakácsnővel szolgáltatt ki, sőt még házon kívül is küld ételt. Kiadása alig lévén féláron adja az ételt, mint a vendéglős, a fogyasztási adóra nézve pedig ki lévén egyezve pinczéből olcsón árusítja vendégeire a bort a borkereskedő által neki kedvezményes áron küldött palackokban, a sörös által küldött söröket formális kis vendéglőjében anélkül, hogy a hatóságok vagy pénzügyőség ez ellen valamit tennének.

5. *Nagybő városokban töröltessek el a záróra. Indokok:* A nem államosított rendőrségek nagyonbrészt tullepik hatáskörüket, amennyiben némely vendéglősnél tulszigoruan járnak el a záróra tekintetében, míg másoknál, ha reggelig is nyitva tartanak, szemet hunynak.

6. *Mint minden iparos kötelessége az ipartestületbe lépni, ugy köteleztessek minden szállodás, vendéglős, kocsmáros, kávés az ipartársulatba lépni. Indokok:* Tapasztalat bizonyítja, hogy szakmánk annyiféle elemből áll, mint semmiféle más szakma, kivéve tán a kereskedelmét, sőt még ez sem, mert ehhez is némi előtanulmány és gyakorlat kívántatik. A mi szakmánk befogad mindenkit, lett légyen az hármii foglalkozása is azelőtt, ki aztán nem is törődik közügyeinkkel, mert a kocsmárosok nagyobb része ugy gondolkodik, hogy van elég régi, nagy vendéglős, lépjenek be azok az ipartársulatba. Bizonyítéka ennek, hogy a pécs-baranyamegyei ipartársulatnak tíz éves fennállása után csak 60 tagot számlál, holott Pécs-Baranyában legalább is 600 kocsmáros van. A tekintetes igazgatóság alázatos szolgálai

Weisz Sándor.

Radocsay Imre,
h. elnök.

A közgyűlés *Radocsay Imre, Májér Ferencz* hosszabb felszólalása, *dr. Siklóssy János* szakszerű magyarázatai, *Gundel János, Glück Frigyes* hozzászólása után csak annyiban fogadja el, hogy utasítja az elnökséget, miszerint tegyen lépéseket aziránt, hogy az italmérési illetékkivető bizottságba 2—2 tagot az ipartársulatok küldhessenek, továbbá, hogy a létszám betartassék, továbbá, hogy bornagykereskedőknek ne adassék kocsmái és palackborelárusítási engedély, a meglevők vonassanak be, ha pedig ez nem volna keresztülvihető, a kocsmái engedéllyel bíró bornagykereskedők ne egyezhessenek ki a fogyasztási adóra nézve. A többi indítványpontozatot a közgyűlés egyhangulag mellőzte.

IV. Nagy Lajos (Arad) indítványai.

Nagy Lajos aradi ipartársulati elnök az étlapok kizárólagos magyar nyelven írása érdekében a következő indítványt nyújtotta be:

Tekintetes Elnökség!

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Ismeretes dolog előtünk az a sajnálatos körülmény, hogy vendéglőinkben idegennyelvű étlapok is forgalomban vannak. Ha tekintetbe vesszük azt, hogy a külföldön — még a lengyel tartományokban is — kizárólag egy nyelven, az ország nyelvén vannak az étlapok kiállitva, azonnal beláthatjuk, hogy éppen Magyarországon idegennyelvű étlapokat használni nagyon elhibázott dolog. Amidőn a nemzet nyelvének, az édes magyar nyelv jogának érvényt akar szerezni, különösnek tartom, hogy ven-

déglőnk, hol annyi sok ember fordul meg, háttérbe szorítják a magyar nyelvet. Kétségtelen, hogy mi magyar vendéglősök, nem hazafiatalanságból tettük ezt így, de viszont rajtunk mulik, hogy a magyar nyelvnek e sérelmét megszüntessük. Hiszen a jelen körülmények között, ha idegen vendég tér be hozzánk, minden bizonytalanság magáé elcsudálkodik azon, hogy Magyarországon boldogul a magyar nyelv ismerete nélkül Német nyelven társalognak a vendéglőkben idegennyelvű étlapokat használnak, talán nem is Magyarországon vagyunk!

Tisztelt Közgyűlés! Lehet hogy l-nyegtelennek látszik a kérdés, de meggyőződésem szerint a legkevésbé sem az. Ha mi külföldre megyünk, igyekszünk az illető ország nyelvét legalább nagyjában megismerni, mert tudjuk, hogy másképp nem érthetjük meg magunkat. S ezzel megindokoltam azt is, miért van szükség a kizárólagos magyar étlapokra. Az a külföldi utas lássa, tapasztalja, hogy ha Magyarországra jön, nehezen boldogul, ha magyarul nem tud. Vegye észre, hogy az ország, ahol tartózkodik: Magyarország. Érezzék ezt idegenajku honfitársaink is.

Igaz, hogy a társadalom magatartása is hozzájárul a szomorú állapotokhoz. De tegye meg mindenki tehetsége szerint a kötelességét. A legkisebb, amit mi, magyar vendéglősök tehetünk az, hogy száműzzük az idegennyelvű étlapokat. Ennélfogva bátorodom a t. közgyűlésnek elfogadás végett a következő indítványt benyújtani:

Határozza el a vendéglősök országos kongresszusa, hogy ezután vendéglőkben kizárólag magyar nyelvű étlapok fognak használni.

Kérem indítványomnak tárgyalását és elfogadását.

Aradon, 1905. augusztus hó.

A tekintetes közgyűlésnek kész szolgája:

Nagy Lajos.
szállodás.

Miután Nagy Lajos ezen indítványt még a közgyűlés előtt önszántából visszavonta, a közgyűlés átérti ugyancsak Nagy Lajos következő indítványcsoportjának tárgyalására.

V. Nagy Lajos (Arad) indítványai.

Tekintetes Elnökség!

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Nap-nap után fájdalmas érzéssel tapasztaljuk, hogy a magyar vendéglősipar még ma sem érte el a haladásnak azon fokát, melyet más a miénknl kevésbé fontos iparágak már régen túlhaladtak. Valamennyien akik igaz szeretettel vagyunk a vendéglő, kávé, szálloda és korcsmai ipar iránt, látjuk és tudjuk, hogy iparunk legfontosabb ügyei még ma is rendezetlenek. Habár való igaz, hogy az utóbbi években igen sok üdvös intézkedéssel találkozunk, amiért elsőbben a „Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége” érdemes vezetőinek tartozunk a legtöbb hálával és elismeréssel, mégis be kell ösmernünk, hogy a munkának csak a kezdetén vagyunk. Szerény véleményem szerint, a nagyközönség még ma sem méltányolja érdeme szerint a magyar vendéglő, kávé, szállodás- és korcsmárosipart. Be kell vallanunk, hogy a nagy összességgel szemben, elenyészően csekély azok száma, a kiket a társadalom méltóan megbecsült. Ugy érzem, a Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége”-nek tekintetes közgyűlése helyesli azon meggyőződésemet, melyet a következőkben bátorodom kifejezni: mindannyiunknak rajta kell lennünk, hogy a magyar vendéglősipar minél előbb a haladásnak és fejlődésnek azon magaslatára emelkedjék, ahol a művelt nyugati államok ezen ipara már régen áll. Hogy ezen nemes szándékunk megvalósulhasson, arra kell törekednünk, miszerint a mi iparágunknak is minél több elméleti és gyakorlati tudással bíró munkásai legyenek. Nemde valamennyien tudjuk, hogy a hazánkban levő összes iparágak munkásainak elméleti és szakmabeli kiképzetésére ugy az egyes iparágak mesterei, de főleg a kormány évtizedek óta minden eszközt, módot és erőt felhasználnak, csak éppen a magyar vendéglősipar az a mostoha, mellőzött, sokszor lenézett, megrogdosott gyermeke a társadalomnak, amelynek munkásaival sem mi magunk, sem a kormányzó hatalom sohasem törődött és fájdalom ma sem törődik.

Azon kell lennünk, hogy iparunkat az oda nem való elemektől megtisztítsuk és minden eszközzel, áldozatkészséggel arra kell iparkodnunk, hogy a magyar vendéglősipar munkásai, pinczérei és a jövőben főnökei, vezetői, ugy szakmájukban, valamint a társadalom minden jogos kívánságnak és várakozásnak megfeleljenek.

Tekintetes Közgyűlés! Midőn minden félreértés elkerülése végett előre is bocsánatot kérek, tisztelettel kijelentem: először, hogy iparunknak, hála Istennek ma is több nagyérdemű, általánosan tisztelt és megbecsült tagja van, de az is való igaz, hogy ezen a téren még sokat, de igen sokat kell tennünk, hogy a művelt nyugat vendéglősiparával a versenyét sikeresen felvehessük.

Nemes célunk elérhetésének egyik legnevezetesebb eszköze: a szakirányú pinczériskola. Ezen igazság ereje hatotta volt át a budapesti szaktársakat, élükön a mi érdemekben gazdag, áldozat-

kész és fáradságot nem ismerő büszkeségünkkel: Glück Frigyes ural, akkor, midőn tíz év előtt hazánkban az első pinczérszakiskolát megállapították és azóta virágzásba hozták. Ugyancsak Glück Frigyes ur áldozatkészsége folytán létesült az országban három, négy nagyobb városban, így Aradon is egy-egy szakiskola. Az egyes vendéglő-ipartársulatok és a pinczeregyesületek dícsőretére legyen mondva, anyagi erejükhöz képest minden megtehető, hogy az iskolák ne csak megnyiljanak, hanem a jövőben fenn is állhassanak. De minden igyekezet és áldozatkészség hajtóerést szenved azon rendezetlen állapotokon, melyek a pinczértanulók és főnökök között fennállanak. Ezen kijelentésem igazolására elegendő, ha megemlítem, hogy a legtöbb borfiu, pikkoló beáll egy-egy főnökhöz anélkül, hogy a főnök és a fiu illetékes hatóság előtt, mint ahogyan az minden más iparágnál és kereskedőnél törvény által megállapított köteleesség, szerződést kötne, ami természetes következménye, hogy a fiu akkor távozik el az üzletből, amikor neki tetszik. A másik főbőnjáró baj az, hogy az iparhatóságok a pinczértanulókat akkor oldják fel a szerződés köteleke alól, amikor a fiunak avagy hozzátartozóinak jól esik. Ezek a veszedelmes bajok okai annak, hogy egy-egy tanuló tizenkét hónap alatt tizenkét-szer is változtatja helyét. A fent jelzett és a valóságnak megfelelő állapotok mellett a vidéken szervezett pinczérszakiskolák nem képesek megerősödni, mert a beiratkozott tanulók vagy csak szórványosan, avagy egyáltalán nem járnak iskolába. Mivel pedig az iskolákban nevelődő művelt, tisztességes, szakavatott és megbízható pinczerekre, a magyar vendéglősipar jövő oszlopaira égető szükségünk van: a következő tiszteletteljes indítványt járulok a tekintetes közgyűlés elé:

1. Mondja ki a „Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége”-nek V-ik rendes közgyűlése, hogy a pinczérszakiskolák felállítását égetően szükséges kérdésnek tekinti és ezért megkezdi a szövetség kötelekebe tartozó vendéglőipartársulatokat, hogy központjaikon pinczérszakiskolák állítsanak fel, vagy annak felállítását az illetékes hatóságoknál szorgalmazzák; a szervezésben segítsenek.

2. A „Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége” elnöksége megkéretik: a szövetség V-ik közgyűlésének határozata alapján személyesen keresse fel a m. kir. Kereskedelmi és vallás- és közoktatásügyi miniszter urat, előadván azon tiszteletlen állapotokat, melyek a pinczértanulók alkalmazása, azoknak felfogadása körül még ma is fennállanak és erőlyesen kérelmezzék, adjanak ki sürgősen olyan rendeletet, mely szerint minden főnök köteles a hozzá beszegődő pinczértanulóval az iparhatóság előtt szerződést kötni. A szerződésben bennefoglalassék, hogy minden főnök köteles a hozzá beszegődött pinczértanuló iskolába járásáról gondoskodni.

3. A miniszter utasítsa az elsőfoku iparhatóságokat, hogy a szerződés alapján beszegődött tanuló a szerződést csakis a főnök meghallgatásával bonthatja fel és viszont.

4. Pinczér-munkakönyvet csakis az elsőfoku iparhatóság előtt felszabadított pinczértanuló kaphat.

5. Az iparhatóság csakis azon esetre ezabadítsa fel a pinczértanulót, ha törvényes iskolai bizonyítvánnyal igazolja, hogy tanulóideje alatt a pinczérszakiskolát, annak híjával az ismétlt vagy iparos-tanonciskolát rendszeren látogatta.

Indítványomnak, melynek szükséges voltát a tek. közgyűlés minden egyes igen tisztelt tagja átértzi, elfogadását kérve vagyok

a tekintetes közgyűlésnek

Aradon, 1905 augusztus hó.

kész szolgája:
Nagy Lajos,
szállodás.

A közgyűlés az indítványokat tanulmányozás végett kiadta a központi igazgató-tanácsnak, ellenben Nagy Jenő József (Budapest) következő, elkésletlen érkezett indítványát, melyben a kongresszusokra védnök felkérését javasolja, mellőzte.

VI. Nagy Jenő József (Budapest) indítványa.

Tisztelettel indítványozom, hogy a „Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége” közgyűléseit a szövetség kötelekén kívül álló előkelőség védnöksége alatt tartsa s e tiszteletbeli állásra esetlőre annak a törvényhatóságnak (vármegye, szabad kir. város) főispánját, vagy annak a városnak polgármesterét kérje fel, a melynek területén a szövetség tanácskozik.

Indokolás: A kultúra, a közlekedés s a kereskedelem fejlődésével párhuzamosan szaporodik azon alkalmak száma, a melyekben a nagyközönség szövetségünk tagjaival érintkezésbe lép. Az ellátást, üdülést kereső közönség jogos igénye az, hogy szükségletei megfelelő kielégítést találjanak, viszont a szövetség érdeke, hogy tagjai működésük közben társadalmi támogatásban részesüljenek. E czélok megközelítésén fáradozik szövetségünk, de nézetem szerint azért nem kíséri törekvés az óhajtott siker, tanácskozásaiiban csupán tagjai vesznek részt s csak elvétve nyílik alkalom arra, hogy egyrészt a nagyközönség jogos igényeit, másrészt óhajait, érdekeit illetékes tényezők közreműködésével elősegítse. Bátorodom hinni, hogy ha szövetségünk az általam

ajánlott formában lépne szorosabb érintkezésbe a társadalomnak említett előkelőségeivel, a kik eddig csupán, mint vendégek vettek részt, hogy ez a közvetlenség mindkét irányban jó eredményt vonna maga után. E reményben ismétlen indítványomat s tisztelettel kérem annak elfogadását.

Kelt Budapesten, 1905 szeptember hó 4-én.

Nagy Jenő József,
vendéglős, szövetségi tag.

Priváry Pál a következő indítványt adta be:

VII. Priváry Pál (Szeged) indítványa.

A „Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége”
tek. központi igazgatóságának

Budapest.

Alulírott tisztelettel kérem a tek. igazgatóságot, hogy a f. évi szept. hó 11—14-én Győrött tartandó V. évi rendes közgyűlés elé alábbi indítványomat előterjeszteni méltóztassék:

„Mondja ki a közgyűlés, hogy egy a vendéglői ipar, mint a korecsmái jog gyakorlására szükséges, a hatóság által kiállítandó erkölcsi bizonyítványok és egyéb igazolványok csak azon esetekben állítandók és szolgáltatandók ki, ha előbb e tárgyban a helyi, törvényesen fennálló vendéglősipartársulatnak, mint erkölcsi testületnek véleménye kéri, és ennek véleményes jelentése alapján hozassék meg az illetékes hatóság által az italmérési engedély kiadására vonatkozó határozat. Jelen indítványomat a következőkben indokolom:

Általános panaszként hangzik az országban mindenfelé vendéglős és korecsmárosok körében, hogy az italmérési engedélyeket szabály és törvény ellenére sok esetben igazságtalanul szolgálták ki, s pedig olyanok részére is, kik arra teljesen érdemtelenségnek, miáltal a magyar vendéglői ipar jó hírre nem emelkedik, sőt hanyatlak. Tudott dolog, hogy sok esetben a hatósági közegek oly egyének részére is szolgáltatnak ki igazolványokat és erkölcsi bizonyítványokat és hogy ennek alapján a pénzügyigazgatóság oly egyéneknek adja ki tartozkodás nélkül az engedélyeket, hogy az ember csak akkor győződik meg arról, hogy mily szembeszökő felületességek fordulnak elő az iparengedélyek körül, mikor mindez nyilvánvalóvá válik. Hogy az így esetek gyakoriak, onnan var, hogy az illetékes hatóságok nem kutatják tőviről-hegyire az illetők muljtját, tulajdonképeni ekszisztenciáját, sok esetben — épp ezért — érdemes polgárok kéréseit utasítják el s így e révén számtalan méltánytalanságot és igazságtalanságot követnek el. Hogy pedig ezen lényeges bajon gyökeresen változtatni kell, sőt szükséges arra, — különösen ott, ahol szervezett ipartársulat van — a legegyszerűbb ut és mód az, hogy az engedélyt kiszolgáltató hatóságok keressék meg véleményadás végett az ipartársulatokat, melyek készséggel szolgálnának részlehetetlen felvilágosítással a folyamódók személyére és jellemére nézve, mely intézkedés által míg egyrészt a hatóságok helyzete könnyítenék meg az igazolványok és engedélyek kiadásánál, addig másrészt a vendéglősipartársulatok tekintélyének gyarapodása folytán lendületet nyerne a társulás eszméje is!

Az előadottakban igyekeztem röviden összefoglalni indítványom indoklását s hiszem, hogy a t. közgyűlés azt — ha talán módosításokkal is — tárgyalás alapjául elfogadja, határozathozatal esetén pedig annak érvényt szerzendő a központi igazgatóságot a szükséges teendővel megbízni.

Melyek után maradtam a tekintetes igazgatóságnak és közgyűlésnek.

Kartársi tisztelettel.

Szegeden, 1905 szeptember 2-án.

Priváry Pál,
vendéglős.

A közgyűlés ezen indítványt a kaposvári indítvánnyal való azonossága folytán nem látta szükségesnek külön is tárgyalni, amiben az indítványozó is készséggel megnyugodott.

A jövő évi közgyűlés.
A közgyűlés bezárása.

A jövő évi közgyűlés helyére vonatkozólag a közgyűlés, miután eziránt az igazgatósághoz nem érkezett ajánlat, nem határozott, úgy, hogy a közgyűlés minden valószínűség szerint Budapesten lesz megtartva. Végül az elnök köszönetet mondott Győr városának, a győri ipartársulatnak, a helyi rendező-bizottságnak, mire a közgyűlés elnök elzetésével véget ért.

E közben elkövetkezett a dél és a hölgyek késültek a bankettre.

Diszebed.

Déli 2 órakor fényes diszebed volt a győri Lloyd nagytermében, melyen mintegy háromszázan vettek részt. Jelen voltak: *Wennesz Jenő* helyettes polgármester, *Schlichter Lajos* kamarai elnök, dr. *Angyal Armand* főkapitány, *Gelléri Mór* kir. tanácsos, *Hilbert Károly* orsz. képviselő, *Schall József* főszámvevő, *Zechmeister Kálmán* ipartestületi elnök.

A diszebednek 8 fogásos menüje volt s az ételek, annyi szakértő számára, természetesen kifogástalanok voltak, ami *Prüger Gyula* kiváló szaktudását bizonyítja.

Az ebéd folyamán számos felkőszöntő hangzott el. Az elsőt, melyet *Gundel János* mondott el a királyra, a jelenlevők állva hallgatták végig. Utána *Glück Frigyes* Győr városát, *Wennesz* polgármesterhelyettes a vendéglősöket, *Herczeg Ferencz Gundel Jánost* és *Glück Frigyes*, *Kommer Ferencz* a szövetség és a győri ipartársulat tagjait, dr. *Németh Károly* a vendéglősöket, *Koch József* a jelenlevő hölgyeket éltették. Ezen beszédre *Braun Gusztávné* (Arad) talpraesett, csinos beszéddel válaszolt. Ezután beszéltek még *Nagy Lajos*, *Hauer Bertalan* stb. stb. Az ebéd csak a délutáni órákban ért véget.

Est a Fehér hajóban.

Végso akkordja a győri napoknak e régi jöhírű szálloda pompásan kivilágított udvari kerthelyiségében hangzott el, ahol az összes kongresszusi tagok megjelentek. A társaság *Gundel János*, *Herczeg Ferencz*, *Hauer Bertalan* bucsuzója után aránylag korán kelt fel az asztalok mellől, hogy a másnapi korán reggel a kirándulásra készüljön.

VENDÉGLŐSNEK

vagy pékmesternek alkalmas ház Ujpest főutcájában (villamos és hajó végállomás közvetlen közelében), melyben évek óta jömenetű vendéglős és péküzlet van, 2 kementzével, 2 nagy pinczével és kiadó lakásokkal eladó. Cz m: **Beniczky Károly** cukrász Ujpest, István-ut 10.

A Szinye-Lipóczi Lithion-forrás

Salvator

kitűnő sikerrel használtatik

vese-, húgyhólyag- és köszvénybántalmak ellen, húgydara- és vizeleti nehézségeknél, a cukros húgyárnál, továbbá a légző- és emésztési szervek hurutainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Csiramentes!

Kapható ásványvizkereskedésekben vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál Eperjesen.

KRISTÁLY

Természetes hydrocarbonátos ásványvízforrás, mely szénsavval telítettik. Az emésztést elősegítő, pompás asztali ital. Vidékre és külföldre fuvardijmentes szállítás. — Kérjen árjegyzést a Szent Lukács-fürdő Kutvállalattól, Budán.

ALAPITVA 1868-ban.

LAPPERT ANTAL

hírlapközvetítő irodája

BUDAPEST, VI., Váczi-körut 29.

Elfogad előfizetéseket a világ összes lapjaira a lap fején látható eredeti árak mellett.

FIGYELMEZTETÉS.

Tudomásunkra jutott, hogy újabban „Artézi savanyúvíz“ ezimen bűnös visszaélést követnek el, mint hogy pontosan a mielőnkre utánzott palackokban közönség-szénsavval feltett vízvezetési vizet árusítanak.

A hatóság ezt tudva, a visszaélés megszüntetése érdekében vizsgálatot indított meg, mely most folyamaiban van.

Kötelességünknek tartjuk a fogyasztó közönséget figyelmeztetni, hogy a városligeti artézi kutból előállított kénmentes artézi savanyúvizet (4037. szab.) csak

„ILONA“ Artézi savanyúvíz

elnevezés alatt védőjegyünkkel és cégünkkel ellátott üvegekben hozzuk forgalomba és elárulásra kínált oly savanyúviz, melynek nincs rajta az „ILONA“ név és a mi cégünk, nem tőlünk való.

Egyben tudatjuk, hogy „ILONA“ artézi savanyúvizünk a legtöbb vendéglőben, fűszerkereskedésben és a központi tejcsarnok összes budapesti fiókjaiban kapható.

Budapest, 1902. évi július hó 1-én.

„ARTÉZIA“

Budapesti vendéglősök szikvíz és pezsgőitalok gyár részvénytársasága
Budapest, VII., Egressy-ut 20/c.

PIRSZÉN (KOKSZ)

a budapesti légszeszgyárakból

a legjobb, legtisztább és legtakarékosabb fűtő-

anyag: Árak 1905. szeptember hó 1-től:

diókoksz ... 100 kg.-ként helylégszeszgyárakban	3:40 K.
darabos koks 100 " " "	3:28 "
II. rendű koks 100 " " "	2:80 "

Házhoz szállítás és berakásért:

- a) a balpart belterületén 100 kg.-kint 24 fillér,
- b) a jobbpart belterületén 100 kg.-kint 23 fillér,
- c) Vár, Gellérthegy, Naphegy, III. kerület, valamint a bal- és jobbpart külterületén 100 kg.-kint 38 fillér,
- d) zsákolásért 250—1000 kg.-ig terjedő rendelvényeknél 12 fillér.

Az igazgatóság.

Utánnymot nem díjaztatik.

Dr. Szilágyi Gyula

műegyetemi magántanár

törvényszéki hites vegyész nyilvános vegy-
kísérleti állomása

Budapest, VI., Desseffy-utca 10., II. em.

ELVÁLLAL: bármiféle élelmi, vagy élvezeti
szer (bor, pálinka, sör stb.)
megvizsgálását.

Bérbe adó

a Rózsa-utca 99/a. számú sarokházban

egy jól jövedelmező vendéglő.

A házban egy 800 tagból álló munkás-egylet
van. — Bővebbet **Glásner Miksa**
sütő- és cukrász-üzletében, Budapest, VI.,
Király-utca 56. sz., vagy VI., Rózsa-utca
99/a. sz. alatt a **házfelügyelőnél.**

14400/905. t. ü. sz.

Árverési hirdetmény szálloda bérbeadására.

Hódmező-Vásárhely város közönsége által a modern technikai követelményei szerint 350,000 korona költséggel épített két emeletes „Fekete Sas“ vendégfogadó a folyó 1905-ik évi november hó 1-ső napjától számított 12 évi időtartamra Hódmező-Vásárhely város tanácsa gazdasági ügyosztályában a folyó évi október hó 2-ik napján délelőtt 10 órakor zárt ajánlatok beadhatóságával egybekötött nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe fog adatni.

A város főterén álló nagyszabású saroképületben van a vendéglői üzlethez szükséges mindenemű mellékhelyiségeken, vendéglői lakáson és pincézerszobákon kívül egy 300 négyszögméter kávéház és sörcsarok, 110 négyszögméter étterem, egy 496 négyszögméter területű táncsterem és 18 vendégszoba.

Az épület villanyvilágításra, légfűtésre és szellőztetésre van berendezve és vízvezetékkel van ellátva.

Kikiáltási ár egy évi haszonbérül 12,000 korona.

Bánatpénz ennek 10%-ka.

A kellő bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok a szóbeli árverés megkezdéséig a gazdasági ügyosztályhoz adhatók be.

Az előbbentől eltérőleg módosított árverési feltételek a hivatalos órák alatt, a gazdasági ügyosztály hivatalos helyiségében megtekinthetők.

Hódmező-Vásárhely város tanácsának 1905. évi szeptember hó 7-én tartott üléséből.

Juhász Mihály s. k.
kir. tanácsos, polgármester.

Telefon: 79-78.

Telefon: 79-78.

Csillaghegyi forrásvíz

szénsavval telített kitünő üdítővíz.

Tulajdonos: Csillaghegyi forrásvíz, Hegedűs Lajos, Gamauf Géza és társai.

Ez a víz a Békásmegyer község (Pestmegye) határában fekvő Csillaghegy tövében az Árpád-forrásnak nevezett, igen rég óta ismert, kitünő ízű és tisztaságú forrásból fakad. Szénsavval telítve igen jóízű, eltartható szagtalan asztali vagy borhoz való üdítő ital. A forrás hatóságilag és vegyileg megvizsgáltatott, kifogástalannak és szénsavval való telítésre alkalmasnak találtatott.

Telep: Csillaghegy (Békásmegyer).

Iroda és raktár: III. ker., Lajos-utca 26. sz.

ÜVEGGYÁRI TELEPEK

azelőtt SCHREIBER J. és UNOKAÖCSCEI

BUDAPEST,
IV., Régi posta-u. 10. (főlem.)

— NAGY RAKTÁR —

ÜVEGÁRUKBAN

vendéglők és kávéházak részére.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Pinczegazdászati cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása és legnagyobb raktára

Watterich A. cégnél

Budapest, Dohány-u. 5. sz.

A bor és sör kíméréséhez és palackozásához szükséges összes cikkek szakszűlete.

Borsajtók, borszivattyúk, borszűrő-készülékek, bor- és sörpalackok, bor- és sör-csapok, dugaszológépek, sörkímérő-készülékek, továbbá az összes borbetegségek ellen szükséges szerek.

Watterich-féle szab. sörkímérő készülék darabja 30 korona.

Nagy raktár különféle fém- és rézcsapokban.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

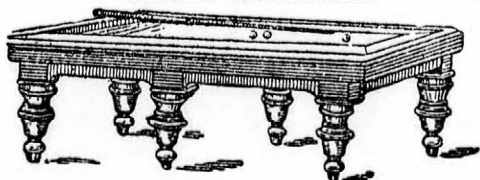

BORIZEK ISTVÁN

BUCHER ANDRÁS utóda
billiárd-behuzó

Budapest, VII., Dob-utca 97. sz.

Raktáron tartok legfinomabb minőségű bel- és külföldi billiárd-posztókat, valamint valódi francia bőröket és kék olasz krétákat. Billiárd-behuzások jutányos árak mellett vidéken is eszközöltetnek.

Steiner József és fia

czukrászdája és sütődéje

BUDAPEST,

VII., ker., Király-utca 67. szám.

A nyári és fürdő-saison alkalmából ajánlja nyaralók és gyógyhelyek, továbbá fürdők, t. szálloda, és kávéház tulajdonosoknak és a t. főpinczér urak figyelmébe a

STEINER-féle

Luxus kétszersültet

Törvényileg védve.

Pótolja a friss süteményt.

Elsőrangú tápszer.

Minden egyes darab külön-külön egy pergament borítékba van csomagolva.

Egy doboz (35 drb) ára 1 korona 20 fillér.

5 kilogrammos megrendelések (5 doboz) postán utánvétellel és bérmentve lesznek elküldve.

Bevezetve elsőrangú sanatoriumokban és gyógyhelyek kávéházaiban.

Az előkelő hölgyvilág figyelmébe!

Óvakodjunk az utánzatoktól!

Csak az általam készített valódi. Lingner A. W. gyógyszerész Segesvár

!! MATHILD CRÉME !!

Minden eddig készített szépítő és bőrápoló szerek közt a legkülönösebb készítmény a Mathild Crém, mivel nem zsiradék. Az előkelő hölgyvilág kedvelt créme, eltávolítja a májfoltokat, sömört, pörsenést, hőség vagy fagyás által előidézett vörös foltokat, kisimítja a ráncokat, himlőhelyeket, még korosabb egyéneknek is bájos friss üde arczszínt varázsol, mivel nem zsiradék, nappal is használható.

Mathild Crém ára 1 tégelynek 1 korona, hozzá való Mathild-szappan 70 fillér. Mathild poudert fehér, rózsás és crém színű 1 doboz 1.20 K. Csak Mathild névvel a valódi. — Kapható egyedül a készítőnél

II. LINGNER A. W. gyógyszerész a Sashoz, Segesvár.

TÖRV. VÉDVE

„SUDIN“

BIZTOS SZER KÉZ- ÉS LÁBIZZADÁS ELLEN.

Vigyétek el híret

Széles e világra:

Ki bütykös, tyukszemes,

Izzad keze, lába,

Az csak „Sudin“-t vegyen,

Nem vette hiába,

Mert nem izzad többé,

Ha egyszer használta.

Kapható: divatáru- és cipész-üzletekben stb.

Egyedül készítője:

NAGY KÁLMÁN gyógyszerész, NYIREGYHÁZÁN.

Sorsjegytulajdonosa teljes napi árat kapja
a nála**SORSJEGYEIÉRT**

Erzsébet sorsj. 11 k.	
Jósziv	11
Magyar vk.	33
Osztrák	59
Olasz	48
Bazilika	26

Ugyanazon sorsjegyeket visszaveheti kényelmes havi részletfizetés ellenében.

Máskülönben előzetesen sorsjegyet kívánok és az előálló fölölteget készpénzben kifizetem. Kérem a sorsjegy, zálogjegy vagy részletv beküldését.

FLEISSIG bankház
BUDAPEST,
Erzsébet-körút 2. sz.**Szépességápolás**

Szeplős arcú, májfoltos, pattanásos, atkás hölgyek, — vörös orr, vörös kéz, vörös foltok, — szemölcs, lencese, anyajegy, — szörös arcú nők, — kopaszodó urak, — fonnyadt, ráncos, hervadó arczok, — csunya, makacs bőrbetegségek, — helytelen arczápolás, — arczpárolás, arczfürdő, arczmasszázs és hajfestés, a legjobb orvoslást nyer.

Orvosi Kozmetikai Intézet
BUDAPEST,

IV., Kossuth Lajos-u. 4/v. I. em.

a hol hozzáférő szakorvos modern tudományos alapon kezeli az arcz, kéz és haj szépséghibáit. D. e. 9.—12; d. u. 2.—5.

Levelekre válasz.
„Szépséghibák s azok gyógyítása“ című tájékoztató füzet postán zárt borítékban 60 fill. bélyegért.**SEIFERT HENRIK ÉS FIAI**

CS. ÉS KIR. UDY. TEKEASZTALGYÁR

CS. ÉS KIR. SZABADALM. JÉGSZEKRÉNYGYÁR

BUDAPEST, VII., DOB-UTCZA 90. SZ.

➤ ÁRJEGYZÉKEK VIDÉKRE INGYEN ÉS BÉRMENTVE. ◀

Figyeljünk

HAZAI IPAR

VÉDJEGY.

PIATNIK NÁNDOR & FIAI
Budapest

Piatnik Nándor és fiai budapesti magyar játékkártyagyár gyártmányainak valódiságára.

Óvakodjunk a rossz
— utánzásoktól. —

Magyar játék-kártya-gyár

Piatnik Nándor és fiai

BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u. 17.

Telefon: 63—56. Alapított 1824.

HAZAI IPAR

VÉDJEGY.

PIATNIK NÁNDOR & FIAI
Budapest**Iparsó**

fagyalt, jegeskávé, hidegkészítmények előállításánál a jég szóására, valamint hűtőkészülékekhez. Minden felvilágosítást és értesítést szóbeli vagy írásbeli kérézősködésre díjmentesen nyújt

A Magyar Királyi Sójövedék Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32. sz.

**Szálloda-, vendéglő-, kávéháztulajdonosok és
bérlok szives figyelmébe!**A nyári időnyre szükséges VÁSZON- és ASZTAL-
NEMÜEK évtizedeken át alaposan kipróbált jó
= minőségekben gyári áron kaphatók: =**TAUSKY J. FIAI**
nagykereskedő cég fehérműgyára

Alapított 1846. POZSONYBAN. Alapított 1846.

VÁSZNAK ÉS ASZTALNEMÜEK nagy mintagyűjteményével kívánatra szolgálunk. Külön árjegyzék fehérművek és asztalneműekről.

Az ország számos előkelő szálloda-, nyaraló-, vendéglő-berendezését teljes megelégedésre szállítottuk, többek közt: Felixfürdő, Csorbai tó, Klamarik-szálló Losonez, Fehér-szálló Dobsina stb. stb. részére.

Óvakodjunk az **Hölgyek figyelmébe!** Csak az általam készített valódi**Gyöngyvirág- és Orgona-Crém-Arczenő.**

Minden eddig készített szépitő és bőrápoló szerek közt a legkitűnőbb készítmény az Orgona-Crém, mivel nem zsiradék. Az elegáns hölgyek kiválóan kedvelt szépitő szere. Egyedüli biztos szer az arcz szépitésére és tisztán tartására. Eltávolítja a májfoltokat, sömört, pörsenést, hőség vagy fagyás által előidézett vörös foltokat, kisimítja a ráncokat, himlőhelyeket, még korosabb egyéneknek is bájos, üde, ifju arczszínt kölcsönöz. Csodálatos hatása abban rejlik, hogy a bőrre kenve rögtön felszívódik és azért hozza létre azon bámulatos hatást, hogy a szeplős, sömörös vagy pörsenéces arcz már néhány nap alatt teljesen eltávzik. Mivel nem zsiradék, nappal is használható.

Ára 1 tégelynek 1 kor., hozzávaló orgona-szappan 70 fillér.Orgona-pouder fehér-, rózs- és crém színű 1 doboz 1 korona.
Csak a Szobonya-féle Orgona-Crém a valódi.**Kapható SZOBONYA KÁLMAN gyógyszerárában Szolnok II.**

Ugyanitt biztos hatású lábizzadás elleni por és biztos hatású tyukszemvesztő is kapható.

HUBERT J. E.

GS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

= ALAPITTATOTT 1825. =

BUDAPESTI KÉPVISELŐ:

KUTASSY VINCZE

Y. KER., ÁRPÁD-UTCA 9. SZÁM.